

Handwritten: 45.

Handwritten: 1947/48
143

Ἐγκριμένη ἐπὶ πενταετίαν.

ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ

ΥΠΟ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Γ. ΜΑΚΡΥΝΑΙΟΥ

ΘΗΚΗ

25

ΜΟΥ

Δημόσια Κεντρική Ιστορική Βιβλιοθήκη Σάμου

2986

ΤΜΗΜΑ / Β

ΑΡΙΘ. 397

1902

ΔΩΡΕΑ

εἰς τὴν Βιβλιοθήκην τῆς Σάμου
τοῦ κ. Ἀριστομ. Στεργιο-
γλίδου.

ΑΡΙΘ.

194, 144.

Ἐγκριμένον ἐπὶ πενταετίαν.

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΜΕΤΑ ΕΙΚΟΝΩΝ

Ἐγκριθεῖσα διὰ τὴν πενταετίαν ἀπὸ τοῦ 1897—1902.

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΑΡΡΕΝΩΝ ΚΑΙ ΘΗΛΙΚΩΝ

ΥΠΟ

ΑΛΕΞ. Γ. ΜΑΚΡΥΝΑΙΟΥ

Πρωτοδουλοῦ διδασκάλου

ΕΓΚΡΙΣΕΙ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

ΕΚΔΟΣΙΣ

ΒΙΒΛΙΕΜΠΟΡΕΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΗΓΕΜΟΝΙΑΣ

361

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΠΛΑΤΕΙΑ ΑΓ. ΘΕΟΔΩΡΩΝ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΕΜΠΟΡΕΙΩΝ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Δημόσια Κεντρική Ιστορική Βιβλιοθήκη Σάμου

Ἀριθμ. Πρωτ. 8482 Ἐν Ἀθήναις, τῇ 22 Ἰουλίου 1897
Διεκπ. 5759

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ

ΓΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πρὸς τὸν κ. Ἀλέξ. Γ. Μακρυναῖον.

(Περὶ τῆς). Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸν νόμον ΒΤΓ κλπ., τὸ
σχετικὸν Β. Διάταγμα κλπ., τὰς προκηρῦξεις περὶ διαγωνι-
σμοῦ κλπ. καὶ τὴν ἐκθεσιν τῆς οἰκείας Ἐπιτροπείας, δηλοῦ-
μεν ὑμῖν ὅτι ἐγκρίνομεν τὴν ὑφ' ὑμῶν εἰς τὸν διαγωνισμὸν
ὑποβληθεῖσαν Ἱερὰν Ἱστορίαν τῆς Παλαιᾶς Διαθή-
κης, ὅπως εἰσαχθῇ ἐπὶ πενταετίαν κλπ. ὡς διδακτικὸν
βιβλίον διὰ τοὺς μαθητὰς τῆς Γ' τάξεως τῶν δημοτ. σχο-
λείων, δημοσίων, δημοσυντηρητῶν καὶ ἰδιωτικῶν κλπ. κλπ.

Ὁ Ὑπουργὸς
Ἐδ. Ἐυταξίας

Τὰ γνήσια ἀντίτυπα φέρουσι τὴν σφραγίδα τῆς ἰδιοχείρου ὑπο-
γραφῆς τοῦ ἐκπονήσαντος τὸδε τὸ βιβλίον καὶ τὴν τῶν Βιβλιοπο-
ρικῶν Καταστημάτων Ἀποστολοπούλου.

ΣΗΜ. Ἐνεκρίθη καὶ ἡ Καινὴ Διαθήκη τοῦ ἰδίου ἐπὶ πενταετίαν.

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

1. Ἡ δημιουργία τοῦ κόσμου.

Ὁ Θεὸς ἔκτισε τὸν κόσμον εἰς ἑξ ἡμέρας ἐκ τοῦ μηδενὸς διὰ μόνου τοῦ λόγου Αὐτοῦ.

Καὶ τὴν μὲν Πρώτην ἡμέραν εἶπε καὶ ἐγένετο τὸ φῶς.

Τὴν Δευτέραν εἶπε καὶ ἐγένετο τὸ στερέωμα, ὅπερ ἐκάλεσεν οὐρανόν.

Τὴν Τρίτην εἶπε καὶ ἐχωρίσθησαν τὰ ὕδατα ἀπὸ τὴν ξηράν καὶ ἀπετέλεσαν τοὺς ὠκεανούς, τὰς θαλάσσας, τοὺς ποταμούς καὶ τὰς λίμνας, ἐπὶ δὲ τῆς γῆς ἐβλάστησαν χόρτα, καρποφόρα δένδρα καὶ διάφορα ἄλλα φυτά.

Τὴν Τετάρτην εἶπε καὶ ἐγένετο ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη καὶ οἱ ἀναρίθμητοι ἀστέρες, διὰ νὰ φωτίζωσι τὴν γῆν.

Τὴν Πέμπτην εἶπε καὶ παρήχθησαν τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης.

Τὴν Ἑκτὴν εἶπε καὶ παρήχθησαν τὰ διάφορα ζῷα καὶ τὰ ἔρπετά.

Καὶ τελευταίον, ὃς οὐ εἶδεν ὅτι τὰ πάντα ἦσαν καλὰ, ἔλαβε χοῦν καὶ ἔπλασε κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν Αὐτοῦ τὸν ἄνθρωπον, ἐμφυσήσας εἰς αὐτὸν ψυχήν.

Ὡνομάσθη δὲ ὁ πρῶτος ἄνθρωπος Ἀδὰμ καὶ ἐγένετο κύριος ὅλων τῶν κτισμάτων.

Ἐπειδὴ ὅμως εἶδε κατόπιν ὁ Θεός, ὅτι δὲν ἦτο καλὸν νὰ μένη μόνος τοῦ ὁ Ἀδὰμ, διὰ τοῦτο ἔδωκεν εἰς αὐτὸν ὕπνον καὶ λαβὼν μίαν ἐκ τῶν πλευρῶν τοῦ ἔπλασε τὴν γυναῖκα, τὴν ὁποίαν ἔδωκεν εἰς αὐτὸν ὡς βοηθόν.

Ὅτε ἐξύπνησεν ὁ Ἀδὰμ καὶ εἶδε τὴν γυναῖκα, ὠνόμασεν αὐτὴν Εὐάν, καὶ χαίρων εἶπε· αὐτοῦ εἶνε ὅστω ἕκ τῶν ὀστέων μου καὶ σὰρξ ἐκ τῆς σαρκός μου.

Ἐπειτα ὁ Θεὸς ἡλόγησε τὸ πρῶτον ἀνθρώπινον ζεῦγος εἰπὼν «αὐ-
ξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε».

Μετὰ ταῦτα δὲ τὴν ἐβδόμην ἡμέραν κατέπαυσεν ὁ Θεὸς ἀπὸ τῶν
ἔργων του καὶ ἀνεπαύθη εὐλογήσας καὶ ἀγιάσας τὴν ἡμέραν ταύτην.

«Ὡς ἐμεγαλύνῃ τὰ ἔργα σου, Κύριε, πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας».

«Ὁ Θεὸς ἦμῶν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῇ, πάντα ὅσα ἠθέλησεν ἐποίησεν».

«Πιστεύω εἰς ἓνα Θεόν, πατέρα, παντοκράτορα, ποιητὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς,
ἀρατῶν τε πάντων καὶ ἀοράτων».

2. Ἡ πρώτη ἁμαρτία.

Ὁ Θεός, ἀρ' οὐ ἐπλάσεν τοὺς πρῶτους ἀνθρώπους, ἔθεσεν αὐτοὺς
ἐντὸς ωραίου κήπου, καταφύτου ἀπὸ διάφορα δένδρα καὶ εὐώδη ἄνθη,
ὅστις ἐκαλεῖτο παραδείσος. Εἶπε δὲ εἰς αὐτοὺς νὰ τρώγωσιν ἀπὸ ὅλους

Καὶ ἔθεσε τὸν Ἀδὰμ καὶ τὴν Εὐὰν ἐν τῷ Παραδείσῳ.
τοὺς καρποὺς ὅλων τῶν δένδρων, ἐκτὸς τοῦ καρποῦ τοῦ δένδρου τῆς
γνώσεως τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ, διότι, ἂν φάγωσιν ἀπ' αὐτοῦ,
εἶπε, θὰ ἀποθάνωσιν.

Τοιοῦτοτρόπως ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὐὰ ἐζων βίον εὐδαίμονα ἐν τῷ
παραδείσῳ μέχρις ὅτου ὁ διάβολος φθονήσας τὴν εὐδαιμονίαν των,

μετεβλήθη εἰς ὄφιν καὶ μεταβάς εἰς τὴν Εὐαν εἶπε· «Διατί δὲν τρώγετε ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ δένδρου τούτου;». Ἡ Εὐα ἀπήντησε· «διότι, ἂν φάγωμεν, θά ἀποθάνωμεν· οὕτω διέταξεν ὁ Θεός».

Τότε ὁ διάβολος ἀπαντᾷ· «δὲν θά ἀποθάνητε, ἂν φάγητε, ἀλλὰ τούναντίον θά γείνητε καὶ σεῖς ὅμοιοι μὲ τὸν Θεόν».

Ἡ Εὐα πιστεύσασα εἰς τοὺς ψευδεῖς λόγους τοῦ διαβόλου καὶ λαβοῦσα ἓνα καρπὸν ἔφαγεν. Ἐπειτα δὲ ἔδωκε καὶ εἰς τὸν Ἀδάμ, ὅστις κατὰ παρακίνησιν αὐτῆς ἔφαγε, καὶ τοιουτοτρόπως παρέβησαν τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Θεὸς ἐδίδωκεν αὐτοὺς ἐκ τοῦ Παραδείσου.

Μόλις ὁμῶς ἔφαγον ἀπὸ τοῦ ἀπηγορευμένου καρποῦ ἀμέσως ἐγυμνώθησαν καὶ ἐνετρέποντο ὁ εἰς τὸν ἄλλον καὶ δὲν εἶχον ἡσυχίαν κρυπτόμενοι ἐδῶ καὶ ἐκεῖ.

Τότε ὁ Θεὸς εἶπεν· «Ἀδάμ, Ἀδάμ, ποῦ εἶσαι;». Ὁ Ἀδὰμ τρέμων ἀπεκρίθη· «ἤκουσα τὴν φωνὴν σου, Κύριε, καὶ ἐφοβήθην· εἶμαι γυμνός καὶ ἐκρύβην».

Ὁ Θεὸς τότε εἶπε· «Τίς σοὶ εἶπεν ὅτι εἶσαι γυμνός;». Ὁ Ἀδὰμ ἀπεκρίθη· «ἡ γυνὴ τὴν ὁποίαν μοι ἔδωκας βοηθόν, αὐτὴ μοι ἔδωκεν ἐκ τοῦ ἀπηγορευμένου καρποῦ καὶ ἔφαγον».

Ἐπειτα ὁ Θεὸς εἶπεν εἰς τὴν Εὐάν· «δικτί παρέβης τὴν ἐντολήν;». Ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἀπεκρίθη· «ὁ ὅρις μὲ ἠπάτησεν».

Ὁ Θεὸς ὀργισθεὶς τότε κατηράσθη αὐτοὺς καὶ εἶπεν εἰς μὲν τὸν Ἀδάμ· ἀνὰ τρώγης ἐν ἰδρωτί τοῦ προσώπου σου τὸν ἄρτον σου, ἕως ὅτου ἐπιστρέψῃς εἰς τὴν γῆν, ἐκ τῆς ὁποίας ἐγενεας· εἰς δὲ τὴν Εὐάν· «ἐν λύπῃς καὶ στεναγμοῖς νὰ γεννᾷς τὰ τέκνα καὶ νὰ εἶσαι ὑποτεταγμένη εἰς τὸν ἄνδρα σου»· καὶ εἰς τὸν ὄριν· «ἐπειδὴ ἠπάτησας τὴν Εὐάν, νὰ εἶσαι ἐπικατάρκτος, νὰ σύρησαι μὲ τὴν κοιλίαν, νὰ τρώγῃς γῆν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου, ὁ δὲ ἐκ τῆς γυναικὸς ἀπόγονος θὰ συντρίψῃ τὴν κεφαλὴν σου».

Μετὰ ταῦτα ὁ Θεὸς ἐδίωξε τούτους ἐκ τοῦ Παραδείσου καὶ ἔταξεν ἄγγελον μὲ φλογίνην ῥομφαίαν νὰ φυλάττῃ τὴν εἰσοδὸν αὐτοῦ.

«Τὰ ὀφώνια τῆς ἁμαρτίας θάνατος».

«Ὡς ἀπὸ προσώπου ὄψεως φεῦγε ἀπὸ ἁμαρτίας· ἐὰν γὰρ προσέλθῃς, δέξεται σε· ὀδόντες λέοντος οἱ ὀδόντες αὐτῆς, ἀναιροῦντες ψυχὰς ἀνθρώπων».

3. ΚΑΪΝ καὶ ἈΒΕΛ.

Ὁ Ἀδάμ διωχθεὶς ἐκ τοῦ παραδείσου ἤρχισε νὰ καλλιεργῇ τὴν γῆν· Ἡ Εὐά δὲ ἐγέννησε πολλὰ τέκνα, ἐκ τῶν ὁποίων πρῶτος ὁ ΚΑΪΝ, ὅστις ἦτο ἄσεβης, ἐγένετο δὲ γεωργός, καὶ δεύτερος ὁ ἈΒΕΛ, ὅστις ἦτο εὐσεβής, ἐγένετο δὲ ποιμὴν.

Οὗτοι προσέφερον θυσίαν εἰς τὸν Θεόν· καὶ ἡ μὲν θυσία τοῦ ΚΑΪΝ δὲν ἠὺχρίστηκε τὸν Θεόν· διότι οὗτος ἦτο ἄσεβης καὶ προσέφερε τοὺς τελευταίους καρποὺς τῆς γῆς· ἡ θυσία δὲ τοῦ ἈΒΕΛ ἠὺχρίστηκε τὸν Θεόν, διότι οὗτος ἦτο εὐσεβής καὶ προσέφερε τὰ ἐκλεκτότερα πρόβατα.

Τοῦτο ἔκαμε τὸν ΚΑΪΝ νὰ ὀργισθῇ κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του, καὶ διὰ τοῦτο μίαν ἡμέραν εἰς τοὺς ἀγροὺς ἐφόνευσεν αὐτόν.

Ὁ Θεός, ὅστις εἶνε πανταχοῦ παρὼν, ἰδὼν τὴν κακὴν πράξιν τοῦ ΚΑΪΝ, ἠρώτησεν αὐτόν· «ΚΑΪΝ, ΚΑΪΝ, ποῦ εἶνε ὁ ἀδελφός σου;». Οὗτος δὲ ἀπεκρίθη· «δὲν ἤξεύρω· μήπως ἐγὼ εἶμαι φύλαξ τοῦ ἀδελφοῦ μου;».

Τότε ὁ Θεὸς κατηράσθη αὐτόν· εἰπὼν· «Ἐπειδὴ ἐφόνευσας τὸν ἀδελφόν σου, νὰ εἶσαι ἐπικατάρκτος· ἐφ' ὅσον ζῇς νὰ τρέμῃς καὶ νὰ στενάζῃς ἐπὶ τῆς γῆς».

Κατόπιν ὁ Κάιν ἀνεχώρησεν εἰς τὴν γῆν Ναϊδ, ἐνθα ἔκτισε πόλιν καὶ κατώκησε τρέμων καὶ στενάζων καὶ μὴ εὐρίσκων ἡσυχίαν. Ἡ δὲ Εὐα μετὰ τὸν φόνον τοῦ Ἀβελ ἐγέννησεν ἄλλον υἱόν, τὸν Σήθ, τοῦ ὁποίου οἱ ἀπόγονοι ἦσαν εὐσεβεῖς καὶ ὠνομάσθησαν υἱοὶ τοῦ Θεοῦ.

«Οὐ φονεύσεις».

«Ἀνδρα αἱμάτων καὶ δόλιον βδελύσσεται Κύριος».

4. Ὁ κατακλυσμός.

Οἱ ἄνθρωποι ἤρχισαν νὰ πληθύνωνται, ἀλλὰ δυστυχῶς ἤρχισαν νὰ πράττωσι καὶ κακίας καὶ νὰ λησμονῶσι τὸν ἀληθινόν Θεόν.

Ὁ Θεὸς ὑπέμενε, δώσας μάλιστα εἰς αὐτοὺς ὡς πολυεύσπλαγχνος καὶ προθεσμίαν 120 ἐτῶν διὰ νὰ μετανοήσωσιν. Οὗτοι ὁμως ἐξηκολούθουν νὰ γίνωνται χειρότεροι. Διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς ἀπεφάσισε νὰ καταστρέψῃ αὐτοὺς διὰ κατακλυσμοῦ.

Ὁ κατακλυσμός.

Μόνον εἰς ἐξ ὅλων τῶν ἀνθρώπων τότε ἦτο δίκαιος καὶ εὐσεβής, ὁ Νῶε. Ὁ Θεός, θέλων νὰ σώσῃ αὐτόν, τὸν διέταξε νὰ κατασκευάσῃ κι-

βωτὸν καὶ νὰ εἰσελθῇ ἐν αὐτῇ μετὰ τῆς γυναικὸς του, τῶν τριῶν υἱῶν του, Σήμ, Χάμ καὶ 'Ιάφεθ, καὶ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν υἱῶν αὐτῶν, καὶ νὰ παραλάβῃ μαζί του τροφὰς καὶ ζεύγη ἀπὸ ὅλα τὰ ζῷα καὶ τὰ πετεινά. "Οτε ὁ Νῶε ἐξετέλεσε τὰ πάντα, τότε ἤρχισε νὰ βρέχῃ ῥαγδαίοντα τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ νύκτας, ὥστε τὰ ὕδατα ἐκάλυψαν τὴν γῆν καὶ ὑπερέβησαν καὶ τὰ ὑψηλότερα ὄρη 15 πῆχεις.

Πάντες οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ ζῷα ἐπνίγησαν, ἡ δὲ κιβωτὸς ἐπέπλεε.

Μετὰ 150 ἡμέρας τὰ ὕδατα ἤρχισαν νὰ ἐλαττῶνται, ἡ δὲ κιβωτὸς ἐκάθισε μετὰ τινος ἡμέρας εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους 'Αραράτ.

Μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας ὁ Νῶε, διὰ νὰ βεβαιωθῇ ἂν ἡλαττώθησαν τὰ ὕδατα, ἀπέστειλε τὸν κόρακα, ἀλλ' οὗτος δὲν ἐπέστρεψε.

Μετὰ ταῦτα ἀπέστειλε τὴν περιστέραν, ἥτις μὴ εὐρούσα τόπον νὰ σταθῇ ἐπέστρεψε.

Μετὰ ἐπτὰ ἡμέρας ἀπέστειλε πάλιν αὐτήν, ἥτις ἐπέστρεψε φέρουσα εἰς τὸ ράμφος τῆς κλάδον ἐλαίας, ὡς σημεῖον, ὅτι τὰ ὕδατα ἡλαττώθησαν πολὺ.

Μετὰ ἐπτὰ ἡμέρας ἀπέστειλε πάλιν τὴν περιστέραν, ἀλλ' αὕτη δὲν ἐπέστρεψε.

Τότε ὁ Νῶε ἐνόησεν ὅτι ἐξηράνθη ἡ γῆ καὶ ἐξῆλθε τῆς κιβωτοῦ μετὰ τῆς οἰκογενείας του· ἐξήγαγε δὲ καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ζῷα καὶ ἀμέσως προσέφερε θυσίαν εἰς τὸν Θεόν, εὐχαριστήσας αὐτὸν διὰ τὴν σωτηρίαν του.

Ὁ Θεὸς τότε ἠλόγησε τὸν Νῶε καὶ ὑποσχέθη, ὅτι δὲν θὰ κάμῃ πλέον κατακλυσμὸν, ὡς σημεῖον δὲ τῆς ὑποσχέσεώς του ἔδωκε τὸ οὐράνιον τόξον.

«Οἱ παράνομοι ἐξολοθρευθήσονται, σωτηρία δὲ δικαίων παρὰ Κυρίῳ».

5. Ὁ πύργος τοῦ Βαβέλ.

Μετὰ τὸν κατακλυσμὸν οἱ ἀπόγονοι τοῦ Νῶε ἐπληθύνθησαν πολὺ, ὠμίλουν δὲ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν γλῶσσαν. Οὗτοι ἀφῆσαντες τοὺς περὶ τοῦ 'Αραράτ τόπους ἦλθον καὶ κατῴκησαν εἰς μίαν μεγάλην πεδιάδα, ἥτις ὠνομάζετο Μεσοποταμία. Ἐδῶ ἀπεφάσισαν πρὶν διασκορπισθῶσιν εἰς διάφορα μέρη νὰ κτίσωσιν ἓνα πύργον ὑψηλὸν τοῦ

ὁποίου ἡ κορυφή νὰ φθάνη μέχρις οὐρανοῦ διὰ νὰ κάμωσι τὸ ὄνομά των γνωστόν.

Ἀλλά, ὅτε ἤρχισαν νὰ κτίζωσι τὸν πύργον, ὁ Θεὸς διὰ νὰ τιμωρῇ αὐτοὺς διὰ τὴν ὑπερηφάνειάν των ἐσύγχισε τὴν γλῶσσάν των καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἐνόει ὁ εἰς τὸν ἄλλον.

Ὁ εἷς δὲν ἐνόει τὸν ἄλλον.

Ἔνεκα τούτου ἀφῆκαν τὸν πύργον ἀτελείωτον, ὁ ὅποιος ὠνομάσθη Βαβέλ (σύγχυσις γλωσσῶν) καὶ διεσκορπίσθησαν εἰς ὅλην τὴν γῆν καὶ ἀπέτελεσαν ἀπὸ τότε διαφόρους λαοὺς.

«Ὁ Θεὸς ὑπερηφάνους ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν».

ΒΙΟΣ ΑΒΡΑΑΜ ΚΑΙ ΙΣΑΑΚ

6. Κληῖδις τοῦ Ἀβραάμ.

Οἱ ἀπόγονοι τοῦ Νῶε, ἀφ' οὗ διεσκορπίσθησαν εἰς πολλὰ μέρη, ἐλησμόνησαν δυστυχῶς τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ ἤρχισαν νὰ προσκυνῶσιν ὡς θεοὺς εἰδωλα.

Εὐτυχῶς ὑπῆρχε καὶ εἰς δίκαιος καὶ εὐσεβὴς εἰς τὴν πόλιν Χαρρὰν τῆς Μεσοποταμίας, ὁ ὅποιος ὠνομάζετο Ἀβραάμ.

Ὁ Θεός, θέλων ὅπως ὁ πιστὸς αὐτοῦ λάτρης Ἀβραάμ καὶ οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ διατηρῶσι τὴν ἀληθῆ θρησκείαν, λέγει εἰς αὐτόν· «Ἀβραάμ, ἐξέλθε ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός σου καὶ ἔλθε εἰς τὴν χώραν τὴν ὁποίαν θὰ σοὶ δείξω· ἐκεῖ θέλω ἀναδείξει ἔθνος ἀπὸ σοῦ μέγα καὶ διὰ σοῦ ὅλα τὰ ἔθνη τῆς γῆς θέλουσιν εὐλογηθῆναι».

Ὁ Ἀβραάμ, ἂν καὶ ἔλυπετο διότι ἀπεχωρίζετο τῶν συγγενῶν του, ὑπήκουσεν ἀμέσως καὶ ὑπὸ τὴν ἰδηγίαν τοῦ Θεοῦ ἀνεχώρησε μετὰ τῆς γυναικὸς του Σάρρας, τοῦ ἀνεψιοῦ του Λῶτ, τῶν δούλων του καὶ τῶν ποιμνίων του.

Προχωρῶν δὲ ἔφθασεν εἰς μίαν εὐφορὸν καὶ ὠραίαν γῆν, Χαναὰν καλουμένην, ἔνθα ὁ Θεὸς λέγει πάλιν εἰς αὐτόν· «Τὴν γῆν ταύτην θὰ δώσω εἰς σὲ καὶ τοὺς ἀπογόνους σου κληρονομίαν». Ὁ Ἀβραάμ προσέφερε τότε θυσίαν εἰς τὸν Θεὸν καὶ κατῴκησεν ἐκεῖ.

«Φθειρῶσιν ἦθη χρηστὰ θμιλίαι κακαί».

7. Ἀβραάμ καὶ Λῶτ.

Ὁ Ἀβραάμ, ἔχων ἐν ἀγάπῃ καὶ εἰρήνῃ μετὰ τῶν συγγενῶν του καὶ τῶν οἰκείων ἀπορεύγων πᾶσαν ἀφορμὴν δυσαρρεσκείας.

Οἱ ποιμένες δὲ αὐτοῦ καὶ τοῦ Λῶτ ἐφιλονίκουν πρὸς ἀλλήλους διὰ τὰς βοσκάς.

Τοῦτο ἰδὼν ὁ Ἀβραάμ, ὁ ἄνθρωπος τῆς εἰρήνης, διὰ νὰ προλάβῃ σοβαρωτέρας φιλονικίας, καλεῖ τὸν Λῶτ καὶ λέγει· «Διὰ νὰ παύσουν αἱ φιλονικίαι μεταξὺ τῶν ποιμένων μας, καλὸν εἶνε νὰ χωρισθῶμεν. Διὰ τοῦτο ἔκλεξον τὸ μέρος, τὸ ὅποιον ἀρέσκει εἰς σὲ διὰ νὰ μένης».

Τότε ὁ μὲν Λῶτ ἐξέλεξε τὴν ὠραίαν καὶ κατάρτυτον πεδιάδα, ἐπὶ τῆς ὁποίας ὑπῆρχον τὰ Σόδομα καὶ τὰ Γόμορρα, ὁ δὲ Ἀβραάμ κατῴκησε μετὰ τῆς γυναικὸς του εἰς Χεβρών τῆς Χαναὰν.

«Μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί, ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ Θεοῦ κληθήσονται».

8. Φιλοξενία τοῦ Ἀβραάμ.

Ὁ Ἀβραάμ, ἐνῶ ἐκάθητο μίαν ἡμέραν ἔξωθεν τῆς θύρας τῆς σκηνῆς του, εἶδε τρεῖς ἀνθρώπους, ἐρχομένους πρὸς αὐτόν. Ἀμέσως τότε ἐσηκώθη καὶ ἐκάλεσε τούτους ὅπως μείνωσιν εἰς τὴν σκηνὴν του καὶ ἀναπαυθῶσιν ὀλίγον.

Οὗτοι ἐδέχθησαν τοῦτο καὶ ἐκάθισαν ὑπὸ τὴν σκιὰν δένδρου, ἐνθα παρέθηκεν εἰς αὐτοὺς ὁ Ἀβραάμ καὶ τράπεζαν διὰ νὰ φάγωσιν. Ἀφοῦ δὲ ἔφαγον, εἶπον οἱ ξένοι εἰς τὸν Ἀβραάμ, ὅτι ἡ Σάρρα ἔα γεννήσῃ υἱόν. Ἡ Σάρρα, ἣτις ἦτο ἐντὸς τῆς σκηνῆς, ἀκούσασα τοὺς λόγους τούτους ἐγέλασε, διότι θεωρῶσε τοῦτο ἀδύνατον, καθόσον αὕτη ἦτο 90 ἐτῶν καὶ στεῖρα, ὁ δὲ Ἀβραάμ 100.

Τότε οἱ ξένοι εἶπον· «διατί ἐγέλασας, Σάρρα; δὲν γνωρίζεις ὅτι τὰ πάντα ὁ Θεὸς δύναται νὰ κάμῃ;». Ἐκ τῶν λόγων τούτων ἐνόησε τότε ὁ Ἀβραάμ, ὅτι οἱ ξένοι ἦσαν ἄγγελοι. Πράγματι δὲ μετὰ ἔν ἑτος ἡ Σάρρα ἐγέννησεν υἱόν, τὸν ὁποῖον ὠνόμασαν Ἰσαάκ.

«Τῆς φιλοξενίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε».

9. Καταστροφὴ τῶν Σοδόμων καὶ Γομόρρων.

Οἱ κάτοικοι τῶν Σοδόμων καὶ Γομόρρων ἦσαν ἀσεβεῖς, ἄδικοι καὶ κακοί, καὶ διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς ἀπεράσισε νὰ καταστρέψῃ αὐτούς.

Ἐνῶ μίαν ἡμέραν ὁ Λῶτ ἐκάθητο ἔξωθεν τῆς οἰκίας του, εἶδε δύο ξένους ἐρχομένους πρὸς τὴν πόλιν, τοὺς ὁποίους μεταβάς ὑπεδέχθη καὶ ὠδήγησεν εἰς τὴν οἰκίαν διὰ νὰ τοὺς φιλοξενήσῃ.

Οἱ ἀσεβεῖς ὅμως Σοδομίται καὶ Γομορρίται μαθόντες τοῦτο μετέβησαν καὶ περιεκύκλωσαν τὴν οἰκίαν τοῦ Λῶτ καὶ ἐζήτησαν νὰ κακοποιήσωσι τοὺς ξένους. Ὁ Λῶτ τότε παρεκάλεισε τοὺς Σοδομίτας καὶ Γομορρίτας νὰ ἀπέλθωσι τῆς οἰκίας, διότι οἱ ξένοι οὐδὲν κακὸν εἰς αὐτοὺς ἔκχμον.

Οἱ Σοδομίται καὶ Γομορρίται ὅμως ὄχι μόνον δὲν ἤκουσαν τὰς παρακλήσεις ταύτας τοῦ Λῶτ, ἀλλ' ὥρμησαν νὰ διαρρήξωσι τὴν θύραν τῆς οἰκίας καὶ νὰ εἰσελθῶσι.

Τότε οἱ δύο ξένοι ἐτύφλωσαν τοὺς Σοδομίτας, εἰς δὲ τὸν Λῶτ εἶπον·

« Ἡμεῖς εἴμεθα ἄγγελοι καὶ ἀπεστάλημεν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ νὰ καταστρέψωμεν τὴν πόλιν ταύτην· διὰ τοῦτο σὺ μετὰ τῆς οἰκογενείας σου νὰ ἀνχωρήσῃς αὐριοι λίαν πρῶι, χωρὶς νὰ στραφῇ κανεὶς πρὸς τὰ ὀπίσω διὰ νὰ ἴδῃ, διότι θὰ τιμωρηθῇ αὐστηρῶς ».

Πράγματι δέ, μόλις τὴν πρῶιαν ἀνεχώρησεν ὁ Λῶτ μετὰ τῆς οἰκογενείας του, πῦρ καὶ θεῖον κατέπεσεν ἐξ οὐρανοῦ καὶ κατέστρεψε τὴν

Ἐσώθη ἐκ τῆς καταστροφῆς ὁ Λῶτ.

πόλιν καὶ μετέβαλεν αὐτὴν εἰς λίμνην, ἣτις ὠνομάσθη Νεκρὰ Θάλασσα.

Ἡ γυνὴ ὅμως τοῦ Λῶτ, ἐν ᾗ ἔφρουγε, στρέψασα ἵνα ἴδῃ τί συμβαίνει, μετεβλήθη εἰς στήλην ἄλατος.

« Φλῆξ κατέφλεξεν ἁμαρτωλοὺς ».

10. Θυσία τοῦ Ἰσαάκ.

Ὁ Θεὸς θέλων νὰ δοκιμάσῃ τὴν πίστιν καὶ τὴν ὑπακοὴν τοῦ Ἀβραάμ, εἶπε πρὸς αὐτόν· « Ἀβραάμ, λάβε τὸν μονογενῆ καὶ ἀγαπητόν σου υἱόν καὶ φέρε αὐτόν εἰς τὸ ὄρος, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ σοὶ δείξω, καὶ ἐκεῖ θυσιάσῃς αὐτόν εἰς ἐμέ ».

Ὁ Ἀβραάμ εὐθύς ὡς ἐσηκώθη τὴν πρῶιαν ἔσχισε ξύλα διὰ τὴν θυσίαν, ἐφόρτωσε ταῦτα ἐπὶ ὄνου καὶ παρалаβὼν δύο ὑπηρέτας καὶ

τὸν υἱὸν τοῦ ἀνεχώρησε καὶ ἔφθασεν εἰς τὸ ὄρος μετὰ τρεῖς ἡμέρας.

Ὡς δὲ ἔφθασεν εἰς τοὺς πρόποδας ἀφῆκε τοὺς δύο ὑπηρέτας καὶ τὸν ὄνον ἐκεῖ, τὸν δὲ Ἰσαάκ, ἀφ' οὗ τὸν ἐφόρτωσε μὲ τὰ ξύλα, τὸν παρέλαβε καὶ ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος. Ἐν ᾧ ὁμοῦς ἀνέβαινον, ὁ Ἰσαάκ εἶπε· «Πάτερ μου, ἰδοὺ τὸ πῦρ καὶ τὰ ξύλα· ἀλλὰ ποῦ εἶνε τὸ πρόβατον, τὸ ὁποῖον θὰ θυσιάσωμεν;». Τότε ὁ Ἀβραάμ ἀπεκρίθη· «Ὁ Θεός, τέκνον μου, θὰ φροντίσῃ δι' αὐτό».

Ὅταν δὲ ἔφθασαν εἰς τὸν προσδιωρισμένον τόπον, ψαλδοῦναι ὁ

«Ἀβραάμ, Ἀβραάμ, μὴ ἐπιβάλης τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὸ παιδίον».

Ἀβραάμ θυσιαστήριον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔθεσε τὰ ξύλα. Ἐπειτα ἔδεσε τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας τοῦ Ἰσαάκ καὶ ἔθεσεν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ λαβὼν μάχαιραν ἐξέτεινε τὴν χεῖρα αὐτοῦ διὰ νὰ σφάξῃ τὸν υἱὸν τοῦ.

Τότε ἄγγελος ἐκάλεισε τὸν Ἀβραάμ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ εἶπεν· «Ἀβραάμ, Ἀβραάμ, μὴ ἐπιβάλης τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὸ παιδίον, μηδὲ θλάψῃς αὐτό, διότι ἐγνώρισεν ὁ Θεὸς ὅτι φοβεῖσαι αὐτὸν καὶ ὅτι δι' αὐτὸν δὲν ἐλυπήθης οὐδὲ τὸν ἀγαπητόν σου υἱόν».

Τότε ὁ Ἀβραάμ στραφεὶς εἶδε κριόν, τοῦ ὁποίου τὰ κέρατα ἦσαν περι-

τετυλιγμένα εἰς δένδρον. Τοῦτον λαβὼν ἐθυσίασεν ἀντὶ τοῦ υἱοῦ του.

Ἐπειτα ὁ Θεὸς ἠυλόγησε τὸν Ἀβραάμ, ὅστις καταβάς ἐκ τοῦ ὄρους καὶ παραλαβὼν τοὺς ὑπηρέτας καὶ τὸν ὄνον ἐπέστρεψεν εἰς τὴν οἰκίαν του δοξολογῶν τὸν Θεόν.

«Τοῖς ἀγαπῶσι τὸν Θεὸν πάντα συνεργεῖ εἰς ἀγαθόν».

11. Ὁ γάμος τοῦ Ἰσαάκ.

Ἡ Σάρρα ἀπέθανεν· ὁ δὲ Ἀβραάμ γηράσκων ἀπεφάσισε νὰ νυμφεύσῃ τὸν υἱὸν του Ἰσαάκ πρὶν ἀποθάνῃ. Ἡθέλησεν ὅμως νὰ δώσῃ εἰς τὸν υἱὸν του γυναῖκα ἀπὸ τὴν πατρίδα του καὶ οὐχὶ ἀπὸ τὴν Χαναάν, διότι οἱ κῆτοικοι αὐτῆς ἦσαν ἀσεβεῖς. Διὰ τοῦτο ἐκάλεσε τὸν πιστὸν τοῦ ὑπηρέτην Ἐλιέζερ καὶ εἶπεν αὐτῷ· «Ἐλιέζερ, νὰ μεταβῇς εἰς τὴν πατρίδα μου Χαρρὰν διὰ νὰ λάβῃς γυναῖκα διὰ τὸν Ἰσαάκ».

Ὁ Ἐλιέζερ ὑποσχεθεὶς δι' ὅρκου ὅτι θὰ ἐκτελέσῃ τὴν παραγγελίαν τοῦ Ἀβραάμ καὶ λαβὼν δέκα καμήλους μὲ πολλὰ πολύτιμα πράγματα, ἀνεχώρησε τὴν ἐπομένην καὶ πορευόμενος ἔφθασεν εἰς ἕν φρέαρ ἔξω τῆς πόλεως Χαρρὰν, ἐνθα ἤρχοντο τὰ κοράσια τῆς πόλεως καὶ ἐλάμβανον ὕδωρ.

Ἐκεῖ σταθεὶς παρεκάλεσε τὸν Θεόν, ὅπως ἡ κόρη ἡ προωρισμένη διὰ τὸν Ἰσαάκ ἔλθῃ καὶ δώσῃ εἰς αὐτὸν ὕδωρ καὶ ποτίσῃ τὰς καμήλους του.

Ὁ Θεὸς ἤκουσε τῆς παρακλήσεως τοῦ Ἐλιέζερ, καὶ ἰδοὺ μετ' ὀλίγον μετέβη εἰς τὸ φρέαρ ἡ Ρεβέκκα, ἡ κόρη τοῦ Βαθουήλ, υἱοῦ τοῦ Ναχωρ, ἀδελφοῦ τοῦ Ἀβραάμ, ἥτις ἀφ' οὗ ἐγένεμισε τὴν ὑδρίαν τῆς ὕδατος ἡτοιμάζετο νὰ ἀναχωρήσῃ.

Τότε πλησιάσας αὐτὴν ὁ Ἐλιέζερ εἶπε· «Δός μοι ὀλίγον ὕδωρ, διὰ νὰ πῶ». Ἐκείνη δὲ προθύμως ὄχι μόνον ἔδωκεν εἰς αὐτόν, ἀλλ' ἐπότισε καὶ τὰς καμήλους του. Ὁ Ἐλιέζερ ἰννοήσας ἐκ τούτου, ὅτι αὕτη ἦτο ἡ προωρισμένη διὰ τὸν Ἰσαάκ, ἔδωκεν εἰς αὐτὴν δῶρα καὶ τὴν ἠρώτησεν ἂν ὑπάρχῃ τόπος εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς τῆς διὰ νὰ μείνῃ. Αὕτη δέ, ἀφ' οὗ ἀπεκρίθη ὅτι καὶ τόπος ὑπάρχει καὶ χόρτος πολὺς διὰ τὰς καμήλους, ἔδραμεν εἰς τὴν πόλιν καὶ διηγῆθη τὰ πάντα εἰς τοὺς γονεῖς τῆς.

Τότε ὁ Λάβαν, ὁ ἀδελφὸς τῆς Ρεβέκκας, ἔλθων εἰς τὸ φρέαρ, ὠδήγησε τὸν Ἐλιέζερ εἰς τὸν οἶκον διὰ νὰ τὸν οἰλοζενήσωσιν. Ἀλλ'

ὁ Ἐλιέζερ πρὸ τοῦ φαγητοῦ εἶπε τὸν σκοπόν, διὰ τὸν ὅποιον ἦλθε, καὶ τὴν προσευχὴν, τὴν ὁποίαν ἔκαμε πρὸς τὸν Θεόν.

Οἱ γονεῖς τῆς Ῥεβέκκας ἀκούσαντες ταῦτα, εἶπον ὅτι τοῦτο εἶνε θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ ἀντισταθῶμεν. Ἐπειτα ἠρώτησαν καὶ τὴν Ῥεβέκκαν καὶ ἄφ' οὗ καὶ αὕτη ἐδέχθη νὰ λάβῃ συζυγὸν τὸν Ἰσαάκ, ὁ Ἐλιέζερ διεμοίρασε πρὸς ὅλους τὰ πολύτιμα δῶρα.

« Δός μοι ὀλίγον ὕδωρ νὰ πῶν ».

Τὴν ἐπομένην δὲ ἡμέραν ἡ Ῥεβέκκα, ἄφ' οὗ ἔλαθε τὰς εὐχὰς τῶν γονέων καὶ τῶν ἄλλων συγγενῶν τῆς, ἀνεχώρησε μετὰ τοῦ Ἐλιέζερ, διευθυνομένη εἰς τὴν Χαναάν.

Ὅτε δὲ ἐπλησίασαν εἰς τὴν Χαναάν, ὁ Ἰσαάκ τοὺς εἶδεν ἀπὸ μακρὰν καὶ ἐλθὼν εἰς προὔπαντησιν ἔλαθε τὴν Ῥεβέκκαν καὶ ἔφερεν αὐτὴν εἰς τὴν σκηνὴν τῆς μητρός του καὶ τὴν ἐνυμφεῦθη. Ὁ δὲ Ἀβραάμ εὐλόγησας τοὺς νεονύμφους καὶ συμβουλευσας αὐτοὺς πῶς νὰ ζήσωσιν ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 175 ἐτῶν.

« Εὐλογία πατρὸς στηρίζει οἴκους τέκνων, κατάρτα δὲ μητὸς ἐκρίζει θεμέλια ».

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΙΑΚΩΒ

12. 'Ησαϋ καὶ 'Ιακώβ.

Ὁ 'Ισαάκ καὶ ἡ 'Ρεβέκκα ἐπὶ εἴκοσιν ἔτη δὲν ἀπέκτησαν τέκνα· διὰ τοῦτο παρεκάλεσαν τὸν Θεόν, ὅπως τοῖς δώσῃ τέκνον. Ὁ Θεὸς ἤκουσε τῆς παρακλήσεώς των καὶ ἡ 'Ρεβέκκα ἐγέννησε δύο υἱοὺς διδύμους, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ μὲν πρῶτος ὠνομάσθη 'Ησαϋ, ὁ δὲ δεύτερος 'Ιακώβ.

Ὁ 'Ησαϋ ἦτο δασύθριξ καὶ ἐγένετο κυνηγός, ὁ δὲ 'Ιακώβ ἦτο λεῖτος καὶ ἐγένετο ποιμὴν καὶ ἔμενεν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πλησίον τῆς μητρὸς του, ἥτις καὶ τὸν ἡγάπα περισσώτερον.

Μίαν ἡμέραν ἐπιστρέψας ὁ 'Ησαϋ ἐκ τοῦ κυνηγίου καὶ εὐρὼν τὸν 'Ιακώβ ἔχοντα μαγειρευμένας φακὰς ἐζήτησε παρ' αὐτοῦ πινάκιον φακῆς· ὁ 'Ιακώβ τότε τῷ εἶπε· «σοὶ δίδω, ἐὰν μοὶ παραχωρήσῃς τὰ πρωτοτόκιά σου». Ἀφ' οὗ δὲ ὁ 'Ησαϋ ὠρκίσθη, ὅτι τὰ παραχωρεῖ, ὁ 'Ιακώβ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν φακὰς καὶ ἔλαθε τὰ πρωτοτόκια.

Ὅτε ὁ 'Ισαάκ ἐγήρασε πολὺ, ἐκάλεσε τὸν 'Ησαϋ καὶ εἶπε· «Τέκνον μου, ὕπαγε εἰς τὸ κυνήγιον καὶ ἐτοίμασόν μοι φαγητόν, ὅπως ἤξεύρεις, καὶ φέρε μοι νὰ φάγω διὰ νὰ σὲ εὐλογήσω πρὶν ἀποθάνω».

Τοῦτο ἀκούσασα ἡ 'Ρεβέκκα ἀπέστειλεν ἀμέσως τὸν ἀγαπητόν της 'Ιακώβ καὶ ἔφερε δύο ἐρίφια, τὰ ὁποῖα ἐμαγειρεύσεν. Ἐπειτα δὲ περιτυλίξασα τὰς γείρας καὶ τὸν τράχηλον τοῦ 'Ιακώβ μὲ τὰ δέρματα τῶν ἐριφίων, διὰ νὰ φαίνεται δασύθριξ, εἶπεν εἰς αὐτὸν νὰ φέρῃ τὰ φαγητὰ εἰς τὸν πατέρα του.

Ἐλθὼν ὁ 'Ιακώβ εἰς τὸν πατέρα του εἶπε· «πάτερ, ἀνάστα νὰ φάγῃς καὶ νὰ μὲ εὐλογήσῃς».

Ὁ δὲ 'Ισαάκ ἠρώτησε «Τίς εἶσαι, τέκνον μου;». Ὁ 'Ιακώβ δ' ἀπεκρίθη· «Ὁ 'Ησαϋ· ἕκκαμα δὲ ὅπως μὲ διέταξας». Τότε ὁ 'Ισαάκ, ἐπειδὴ ἦτο τυφλὸς ἐκ τοῦ γήρατος, εἶπεν· «Ἐλθὲ πλησίον μου, τέκνον μου, ἵνα σὲ ψηλαφήσω». Ὁ 'Ιακώβ ἐπλησίασεν, ἀφοῦ δὲ τὸν ἐψηλάφησεν, εἶπεν· «Ἡ μὲν φωνὴ εἶνε φωνὴ τοῦ 'Ιακώβ· αἱ δὲ χεῖρες εἶνε χεῖρες τοῦ 'Ησαϋ». Ἐφαγεν ὁμῶς κατόπιν καὶ ὑπόλογσε τὸν 'Ιακώβ.

Μετ' ὀλίγον ἐπέστρεψε καὶ ὁ 'Ησαϋ, ὅστις ἐλθὼν εἰς τὸν πατέρα του εἶπε· «Πάτερ, ἀνάστα νὰ φάγῃς τὸ φαγητόν, ἵνα μὲ εὐλογήσῃς».

«Ὁ Ἰσακὶς ἀκούσας ταῦτα ἠπόρησε καὶ εἶπε· «τίς εἶσαι, τέκνον μου;».

«Ὁ δὲ Ἡσαῦ ἀπεκρίθη· «εἰμὶ ὁ Ἡσαῦ».

Τότε ὁ Ἰσακὶς εἶπε· «τίς ἦτο ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον πρὸ ὀλίγου νύλη-
γηται;»· Ὁ Ἡσαῦ ἀκούσας ταῦτα ἐνόησεν ὅτι ὁ ἀδελφὸς του Ἰακώβ
δι' ἀπάτης ἔλαβε τὴν εὐλογίαν, καὶ ἤρχισε νὰ παραπονῇται κατ'
αὐτοῦ καὶ νὰ ἀπειλῇ αὐτόν, ὅτι θὰ τὸν φονεύσῃ μετὰ τὸν θάνατον
τοῦ πατρὸς των.

«Ἀποθέμενοι τὸ ψεῦδος λαλεῖτε τὴν ἀλήθειαν».

13. Φυγὴ καὶ ἐπιστροφὴ τοῦ Ἰακώβ.

Ὁ Ἰακώβ φοβηθεὶς τὴν ὀργὴν τοῦ ἀδελφοῦ του ἀνεχώρησε διὰ νὰ
μεταβῇ εἰς Χερράν εἰς τὸν ἀδελρὸν τῆς μητρὸς του Λάβαν κατὰ
συμβουλὴν τῶν γονέων του. Καθ' ὁδὸν ὁμοῦς νυκτωθεὶς ἔθεσεν ὡς
προσκεφάλαιον λίθον καὶ ἐκοιμήθη. Κοιμώμενος δὲ εἶδε μίαν κλίμα-
κx, τῆς ὁποίας τὸ ἓν ἄκρον ἐστηρίζετο ἐπὶ τῆς γῆς, τὸ δὲ ἕτερον ἐφθα-
νεν ἕως εἰς τὸν οὐρανόν. Ἐπ' αὐτῆς δὲ ἄγγελοι ἀνέβαινον καὶ κατέ-
βαινον. Ἐπὶ δὲ τῆς κορυφῆς εἶδε τὸν Κύριον, ὅστις εἶπεν αὐτῷ·
«Ἐγὼ εἰμαι ὁ Θεὸς τῶν πατέρων σου Ἀβραάμ καὶ Ἰσακ. Μὴ φο-
βοῦ. Τὴν γῆν ταύτην θὰ δώσω εἰς σὲ καὶ εἰς τοὺς ἀπογόνους σου
κληρονομίαν. Θὰ σὲ διαφυλάττω ὅπου καὶ ἂν πορευθῇς καὶ διὰ σοῦ
θὰ εὐλογηθῶσιν ὅλα τὰ ἔθνη τῆς γῆς».

Ἐξυπνήσας ὁ Ἰακώβ ἐθαύμασε διὰ τὸ ὄνειρον καὶ εἶπε· «Ὁ τόπος
οὗτος εἶνε οἶκος Θεοῦ καὶ αὕτη εἶνε ἡ πύλη τοῦ οὐρανοῦ». Λαβὼν
δὲ τὸν λίθον, ὃν εἶχε προσκεφάλαιον, ἔστησεν αὐτόν καὶ ὑπεσχέθη
ὅτι, ἂν ὁ Θεὸς ἐπαναφέρῃ αὐτόν εἰς τὴν πατρίδα του, θὰ ἀνεγείρῃ
ἐκεῖ οἶκον Θεοῦ.

Ἐπειτὰ προχωρήσας ἐφθασεν εἰς τι φρέαρ, τὸ ὁποῖον ἦτο ἔξω τῆς
πόλεως Χερράν, καὶ εἰς τὸ ὁποῖον οἱ κάτοικοι ἐπάτιζον τὰ ποίμνιά των.
Ἐνῷ δὲ ἡρώτα ποιμένας τινάς, εὕρισκομένους ἐκεῖ, περὶ τοῦ θεοῦ του
Λάβαν, ἤλθεν ἡ Ῥαχὴλ ἡ κόρη τοῦ Λάβαν διὰ νὰ ποτίσῃ τὰ πρό-
βατα τοῦ πατρὸς της. Ταύτην ἐβοήθησεν ὁ Ἰακώβ νὰ ποτίσῃ τὰ
πρόβατα, ἀποκυλίσας ἐκ τοῦ στόματος τοῦ φρέατος τὸν λίθον.

Ἡ Ῥαχήλ, μαθοῦσα ὅτι οὗτος ἦτο υἱὸς τῆς Ῥεβέκκας, ἔτρεξε καὶ ἀνήγγειλε τοῦτο εἰς τὸν πατέρα της, ὅστις ἐλθὼν ὑπεδέχθη τὸν υἱὸν τῆς ἀδελφῆς του καὶ ὠδήγησεν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκόν του.

Ἀφ' οὗ παρήλθον ὀλίγαι ἡμέραι, ὁ Ἰακώβ συνεφώνησε μετὰ τὸν θεῖόν του Λάβαν, ὅπως ὑπηρετήσῃ αὐτὸν 7 ἔτη καὶ λάβῃ ὡς σύζυγον τὴν Ῥαχήλ. Ἀλλ' ὅτε παρήλθον τὰ ἔτη, ὁ Λάβαν, ἀπατήσας τὸν Ἰακώβ, ἔδωκεν αὐτῷ τὴν Λεῖαν τὴν μεγαλειτέραν κόρην του. Διὰ τοῦτο πε-

Καὶ ἐκλαυσαν καὶ οἱ δύο ἐκ τῆς χαρᾶς.

ρεπενέθη ὁ Ἰακώβ εἰς τὸν Λάβαν, ἀλλ' οὗτος εἶπεν ὅτι συνήθεια εἶνε νὰ ὑπανδρεύωνται πρῶτον αἱ μεγαλείτεραι, καὶ ὅτι, ἂν θέλῃ νὰ νυμφευθῇ καὶ τὴν Ῥαχήλ, νὰ ὑπηρετήσῃ ἄλλα ἑπτὰ ἔτη.

Τοῦτο ἐδέχθη ὁ Ἰακώβ καὶ ὑπηρετήσας ἄλλα 7 ἔτη ἐνυμφεύθη καὶ τὴν Ῥαχήλ. Ἀφ' οὗ δὲ ὑπηρετήσας τὸν Λάβαν καὶ ἄλλα ἀκόμη 7 ἔτη, ὡς συνεφώνησαν, καὶ ἀπέκτησε πολλὰ πλούτη καὶ ποίμνια, ἀπεφάσισε μετὰ 20 ἔτη νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα του.

Ἐπειδὴ ὅμως ἐφοβείτο τὴν ὀργὴν τοῦ Ἠσαῦ, διὰ τοῦτο παρεκ-

λεσε τὸν Θεὸν ὅπως τὸν προστατεύσῃ καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὸν ἀδελφόν του πολλὰ δῶρα. Τὴν νύκτα φανερωθεὶς ὁ Θεὸς τῷ Ἰδωκῇ θάρρος καὶ ἐυλογήσας αὐτόν, ὠνόμασεν Ἰσραήλ, ἐξ οὗ οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ ὠνομάσθησαν Ἰσραηλῖται.

Μετὰ τοῦτο, εὐχαριστήσας ὁ Ἰακώβ τὸν Θεὸν προεχώρησεν, ὅτε συναντᾶται μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Ἡσαῦ, ὅστις ἤρχετο εἰς προῦπάντησίν του. Τότε ὁ Ἰακώβ προτεκύνησε τὸν Ἡσαῦ, αὗτος δὲ ἐνηγκαλίσθη καὶ κατεφίλησεν αὐτόν καὶ ἔκλαυσαν καὶ οἱ δύο ἐκ τῆς χαρᾶς.

Ὁ Ἰακώβ ἀποχωρισθεὶς μετ' ὀλίγον τοῦ ἀδελφοῦ του μετέβη εἰς τὸν τόπον, ἐνθ' εἶδε καθ' ὕπνον τὴν κλίμακα, καὶ κατασκευάσας θυσιαστήριον προσέφερεν εἰς τὸν Θεὸν θυσίαις, ὡς εἶχεν ὑποσχεθῆ.

Μετὰ ταῦτα μετέβη εἰς τὴν πατρικὴν του οἰκίαν, ἐνθα κατεφίλησε τὰς χεῖρας τοῦ πατρὸς του καὶ ἔζητε μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του ἐν ὁμονοίᾳ καὶ ἀγάπῃ.

Μετὰ τινα δὲ ἔτη ἀπέθικεν ὁ Ἰσάακ εἰς ἡλικίαν 180 ἐτῶν καὶ ἐτάφη ὑπὸ τῶν δύο υἱῶν του μετὰ μεγάλων τιμῶν.

«Πάντα ὅσα ἂν θέλητε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, οὕτω καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς». — «Ὁ σὺ μισεῖς ἐτέρῳ μὴ ποιήσης».

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΙΩΣΗΦ

14. Πώλησις τοῦ Ἰωσήφ.

Ὁ Ἰακώβ ἀπέκτησε δώδεκα υἱούς, οἱ ὅποιοι ὠνομάζοντο Ρουβὴν, Συμεὼν, Λευὶ, Ἰούδας, Ἰσάακ, Ζαβουλὼν, Νεφθαλεὶμ, Γάδ, Ἀσέρ, Δάν, Ἰωσήφ καὶ Βενιαμίν. Ἐκ τούτων ἡγάπα περισσότερο τὸν Ἰωσήφ, τὸν ὁποῖον καὶ ἐνέδουε μὲ ποικίλῃ ἐνδύματα, διότι ἦτο ὁ καλλίτερος καὶ φρονιμώτερος ὄλων.

Ἐνεκὰ τούτου οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσήφ ἐφθόνουν αὐτόν, καὶ ἰδίως ἤρχισαν νὰ τὸν φθονῶσι περισσότερον ἅφ' ὅτου ὁ Ἰωσήφ εἶδε δύο ὄνειρα, τὰ ὁποῖα ἐξήγησαν οὗτοι, ὅτι αὐτοὶ καὶ οἱ γονεῖς των θὰ προσκυνήσωσι ποτε τὸν Ἰωσήφ.

Μίαν ἡμέραν ὁ Ἰακώβ ἔστειλε τὸν Ἰωσήφ ἵνα ἴδῃ τί γίνονται οἱ ἀδελφοὶ του, οἵτινες ἔβασκον τὰ πρόβατα. Οὗτοι, μόλις τὸν εἶδον, εἶπον·

«Ἴδού ἔρχεται ὁ ἐνυπνικστής· τώρα ἄς φανεύσωμεν αὐτόν».

Ὁ Ῥουβὴν ὁμῶς εἶπεν· «ὄχι, νὰ μὴ φανεύσωμεν τὸν ἀδελφόν μας, ἀλλὰ νὰ τὸν ρίψωμεν ἐντὸς λάκκου καὶ ἐκεῖ ἄς ἀποθάνῃ». Εἶπε δὲ οὕτως ὁ Ῥουβὴν, διότι σκοπὸν εἶχε νὰ ἐκβάλῃ τὸν Ἰωσήφ καὶ τὸν ἀποστείλῃ εἰς τὸν πατέρα του.

Τοῦτο παρεδέχθησαν καὶ οἱ ἄλλοι, οἵτινες μάλιστα ἐπλησίασεν ὁ Ἰωσήφ συνελθὼν αὐτόν, τὸν ἐξέδυσαν τὸ ποικίλον φόρεμα, τὸν ἔριψαν εἰς λάκκον καὶ ἔπειτα ἐκάθισαν νὰ φάγωσιν.

Ὁ Ῥουβὴν ὁμῶς δὲν ἔλαβε μέρος εἰς τὸ φαγητόν, ἀλλ' ἀπεμακρύνθη καὶ ἐπέπετο πῶς νὰ σώσῃ τὸν Ἰωσήφ· τότε κατὰ τύχην διήρχοντο ἀπ' ἐκεῖ Ἰσραηλίται ἔμποροι, μεταβλίνοντες εἰς Αἴγυπτον, εἰς τοὺς ὁποίους κατὰ προτροπὴν τοῦ Ἰούδα ἐπώλησαν οἱ ἀδελφοὶ τὸν Ἰωσήφ ἀντὶ ὀλίγων χρημάτων.

Τὸ ποικιλόχρουν δὲ φόρεμα σγίσαντες καὶ βάψαντες μὲ αἷμα ἐριφίου, ἀπέστειλαν εἰς τὸν πατέρα τῶν, παραγγεῖλαντες ὅτι εὗρον τοῦτο ἐν τῇ ἐρήμῳ.

Ὁ Ἰακώβ ἰδὼν τὸ φόρεμα ἐν τοιαύτῃ καταστάσει ἐνόμισεν ὅτι ἄγριον θηρίον κατέφαγε τὸν Ἰωσήφ καὶ ἦτο ἀπαρηγόρητος.

«Ὁ μισὼν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἀνθρωποκτόνος ἐστὶ καὶ οἶδατε ὅτι πᾶς ἀνθρωποκτόνος οὐκ ἔχει ζωὴν αἰώνιον ἐν αὐτῷ μένουσαν».

15. Ὁ Ἰωσήφ ἐν τῇ φυλακῇ.

Οἱ ἔμποροι μεταβάντες εἰς τὴν Αἴγυπτον μετεπώλησαν τὸν Ἰωσήφ εἰς τὸν Πετερρῆν, ὅστις ἦτο ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ βασιλέως τῆς Αἰγύπτου. Ὁ Πετερρῆς ἠγάπησε τοσοῦτον τὸν Ἰωσήφ διὰ τὴν καλὴν του διαγωγὴν, ὥστε διώρισεν αὐτὸν οἰκονόμον ἐν τῇ οἰκίᾳ του.

Μετ' ὀλίγον δυστυχῶς ἢ οὐχὶ ἐνάρκτος σύζυγος τοῦ Πετερρῆ κατηγόρησε τὸν Ἰωσήφ, ὡς ἄπιστον, εἰς τὸν ἄνδρα τῆς, ὅστις διέταξε καὶ τὸν ἔθεσαν εἰς τὰς φυλακάς. Ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ φυλακῇ, ἕνεκα τῆς καλῆς διαγωγῆς του, τόσον τὸν ἠγάπησεν ὁ δεσμοφύλαξ, ὥστε τὸν ἔκαμεν ἐπιστάτην τῶν ἄλλων.

Μίαν ἡμέραν εἶδε τὸν ἀρχινοχόον καὶ τὸν ἀρχισταποῖον τοῦ βασιλέως, οἵτινες ἦσαν καὶ αὐτοὶ ἐν τῇ φυλακῇ, πολὺ τεταραγμένους.

Ἐρωτήσας δὲ αὐτοὺς διὰ τὴν αἰτίαν, ἔμαθεν ὅτι εἶχον ἰδεῖν δύο ὄνειρα, τὰ ὅποια δὲν ἠδύναντο νὰ ἐξηγήσωσιν.

Ὁ Ἰωσήφ εἶπε· «Τὰ ὄνειρα μόνον ὁ πάνσοφος Θεὸς δύναται νὰ ἐξηγήσῃ· οὐχ ἦττον ὁμῶς διηγήθητέ μοι ταῦτα καὶ διὰ τῆς βοηθείας τοῦ Θεοῦ ἐλπίζω νὰ τὰ ἐξηγήσω».

Καὶ ὁ μὲν ἀρχιοινοχόος εἶπεν· «Εἶδον τρεῖς κλήματα μὲ φράϊμους σταφυλᾶς, τὰς ὁποίας, ἀφοῦ ἔκοψα, ἔθλιψα εἰς τὸ ποτήριον καὶ ἔδωκα εἰς τὸν βασιλέα». Ὁ δὲ ἀρχισιτοποιὸς εἶπεν· «Εἶδον ὅτι ἔφερον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου τρία κύνιστρα, ἐντὸς δὲ τοῦ ὑπεράνω τῶν ἄλλων ὑπῆρχον διάφορα ζυμαρικά διὰ τὸν βασιλέα, τὰ δὲ πετεινὰ κατέτρωγον αὐτά».

Τότε ὁ Ἰωσήφ εἶπεν εἰς μὲν τὸν ἀρχιοινοχόον, ὅτι μετὰ τρεῖς ἡμέρας θὰ ἐξέλθῃ τῶν φυλακῶν καὶ θὰ λάβῃ τὴν προτέραν του θέσιν, ὅτε τὸν παρεκάλεσε νὰ ἐνθυμηθῇ καὶ αὐτόν, εἰς δὲ τὸν ἀρχισιτοποιὸν εἶπεν, ὅτι μετὰ τρεῖς ἡμέρας θὰ κρεμασθῇ καὶ τὰ ὄνειρα θὰ καταφάγωσι τὸ σῶμά του.

Καὶ τῷ ὄντι μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐξεπληρώθησαν τὰ ὄνειρα, ὡς ἐξήγησεν αὐτὰ ὁ Ἰωσήφ, ἀλλ' ὁ ἀρχιοινοχόος ἐλησμόνησεν αὐτόν.

«Ὑποστηρίζει τοὺς δικαίους ὁ Κύριος».

16. Δόξα τοῦ Ἰωσήφ.

Μετὰ δύο ἔτη ὁ Φαραὼ εἶδε δύο ὄνειρα, τὰ ἐξῆς· Τῷ ἐφάνη, ὅτι ἴστατο παρὰ τὰς ὀχθὰς τοῦ Νείλου ποταμοῦ καὶ εἶδεν ὅτι ἀνέβησαν ἐξ αὐτοῦ ἑπτὰ παχεῖαι βόες, ἔπειτα δὲ ἄλλαι ἑπτὰ ἰσχναί, αἰτίνες κατέφαγον τὰς παχείας.

Ὁ Φαραὼ ἐξυπνήσας τεταραγμένος ἐκοιμήθη πάλιν, ὅτε εἶδεν ἔτερον ὄνειρον ὅτι ἐβλάστησαν ἑπτὰ στάχυες καλοὶ καὶ ἔπειτα ἑπτὰ στάχυες ξηροὶ καὶ λεπτοί, οἵτινες κατέπνιξαν τοὺς καλοὺς. Ὁ Φαραὼ ἐξυπνήσας καὶ πάλιν τεταραγμένος προσεκάλεσεν ἄμέσως ὅλους τοὺς σοφοὺς καὶ ὀνειροκρίτας, ἀλλ' οὐδεὶς ἠδυνήθη νὰ ἐξηγήσῃ τὰ ὄνειρα.

Τότε ὁ ἀρχιοινοχόος ἐνεθυμήθη τὸν Ἰωσήφ, ὅστις προσκλήθεις ἐξήγησεν αὐτὰ καὶ εἶπε· «Βασιλεῦ, αἱ ἑπτὰ παχεῖαι βόες καὶ οἱ ἑπτὰ

καλοὶ στάχυες σημαίνουσιν ἑπτὰ ἔτη μεγάλης εὐφορίας· αἱ δὲ ἑπτὰ ἰσχναὶ βόες καὶ αἱ ἑπτὰ ξηροὶ στάχυες σημαίνουσιν ἑπτὰ ἔτη μεγάλης ἀφορίας. Διὰ τοῦτο, βασιλεῦ, φρόντισον νὰ διορίσῃς ἄνθρωπον φρόνιμον καὶ ἐργατικόν, ὅπως συνάξῃ τοὺς περισσεύοντας καρποὺς κατὰ τὰ ἔτη τῆς εὐφορίας, διὰ νὰ ἔχητε κατὰ τὰ ἑπτὰ ἔτη τῆς ἀφορίας».

Ὁ Φαραὼ εὐχαριστηθεὶς ἐκ τῆς ἐξηγήσεως τῶν ὀνείρων διώρισε τὸν Ἰωσήφ ἐπιστάτην καὶ κατέστησεν αὐτὸν δεύτερον ἄρχοντα ὅλης τῆς

Ὁ Ἰωσήφ ἐξηγεῖ τὸ ὄνειρον τοῦ Φαραώ.

Αἰγύπτου. Ὁ Ἰωσήφ κατὰ τὰ ἑπτὰ ἔτη τῆς εὐφορίας συνήθροισε τοὺς περισσεύσαντας καρποὺς εἰς τὰς ἀποθήκας· ὅτι δὲ ἦλθον τὰ ἑπτὰ ἔτη τῆς ἀφορίας, ἤνοιξε τὰς ἀποθήκας καὶ ἤρχιστε νὰ χορηγῇ τὸν ἀναγκαῖον σίτον εἰς ἕκαστον πρὸς συντήρησίν του.

«Κύριος πτωχίζει καὶ πλουτίζει, ταπεινοὶ καὶ ἀνυψεῖ».

17. Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσήφ ἐν Αἰγύπτῳ.

Ἡ πείνῃ ἐξηπλώθη ὅχι μόνον εἰς ὅλην τὴν Αἰγύπτον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Χαναάν. Ἐκεῖ κατῴκει ὁ Ἰακώβ, ὅστις μαθὼν ὅτι πωλεῖται ὁ σίτος εἰς τὴν Αἰγύπτον, ἀπέστειλε τοὺς υἱοὺς του, ἐκτὸς τοῦ Βενια-

μὲν, διὰ νὰ ἀγοράσωσιν. Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσήφ, ρθάσκοντες εἰς Αἴ-
γυπτον, μετέβησαν καὶ προσεκύνησαν αὐτόν, χωρὶς νὰ τὸν γνωρίζω-
σιν, ἐνῷ οὗτος τοὺς ἐγνώρισεν, ἀλλὰ δὲν τὸ ἐφανέρωσεν.

Τότε ὁ Ἰωσήφ κατηγόρησεν αὐτοὺς ὡς κατασκόπους, ἀλλ' οὗτοι
ἠρνήθησαν τοῦτο, εἰπόντες ὅτι ἦσαν δώδεκα ἀδελφοί, τῶν ὁποίων ὁ
μὲν μικρότερος ἔμεινεν ἐν τῇ οἰκίᾳ, ὁ δὲ ἕτερος δὲν ζῇ πλέον.

Εἶπον δὲ μετὰ τῶν Ἑβραϊστὶ· «Δικαίως πάσχομεν, διότι
ἐπράξκαμεν κακὸν εἰς τὸν ἀδελφόν μας», νομίζοντες ὅτι οὐδεὶς τοὺς
ἐννοεῖ. Ὁ Ἰωσήφ ὅμως ἐνόησεν αὐτοὺς καὶ συγκινηθεὶς ἀπεμακρύνθη
καὶ ἔκλαυσεν.

Ὁ Ἰωσήφ διέταξεν ἔπειτα τὸν οἰκονόμον νὰ γεμίσῃ τοὺς σάκκους
τῶν σίτου καὶ νὰ θέσῃ ἐντὸς τὰ χρήματά των κουφίως, ἐκράτησε δὲ
τὸν Συμεὼν, ὅπως τοὺς ἀνγκάσῃ νὰ φέρωσι κατόπιν καὶ τὸν Βενιαμὴν.

Ἐπιστρέψαντες εἰς τὴν Χαναὰν οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσήφ, εὗρον τὰ
χρήματα καὶ διηγήθησαν τὰ συμβάντα εἰς τὸν πατέρα των, ὅστις
ἤρchiσε νὰ κλαίῃ φοβούμενος μὴ καὶ ὁ Βενιαμὴν ἀπολεισθῇ.

Ὅτε ὅμως ἐτελείωσεν ὁ σίτος, ὁ Ἰακώβ ἀνγκυκατθελὶς ὑπὸ τῆς πεί-
νης καὶ πεισθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἰουδᾶ, ὅστις ὑπεσχέθη ὅτι θὰ ἐπανάφερῃ
τὸν Βενιαμὴν σῶον, ἔδωκεν αὐτόν καὶ τὰ εὐρεθέντα χρήματα ἐν τοῖς
σάκκοις εἰς τοὺς υἱοὺς.

Ὅτε οὗτοι ἐβόθων εἰς τὴν Αἴγυπτον, παρουσιάσθησαν εἰς τὸν Ἰω-
σήφ διὰ νὰ δώσωσι τὰ χρήματά. Ὁ Ἰωσήφ ὅμως δὲν ἐδέχθη τὰ χρή-
ματά, ἀλλ' ἠρώτησεν αὐτοὺς περὶ τῆς υἱείας τοῦ πατρὸς των. Ὅτε
δὲ εἶδε τὸν Βενιαμὴν εἶπεν· «Ὁ Θεὸς νὰ σὲ εὐλογήσῃ, τέκνον μου»
καὶ συγκινηθεὶς ἀπεμακρύνθη καὶ ἔκλαυσεν. Ἐπειτα ἐκάλεσε τοὺς
ἀδελφούς του εἰς τὴν τράπεζαν καθίσας αὐτοὺς καθ' ἑλικίαν, διὰ τὸ
ἵσταναι ἡ πόρουν, εἰς δὲ τὸν Βενιαμὴν ἔδωκε πενταπλασίαν μερίδα.

18. Ὁ Ἰωσήφ φανεροῦται εἰς τοὺς ἀδελφούς του.

Μετὰ ταῦτα διέταξεν ὁ Ἰωσήφ τὸν οἰκονόμον νὰ γεμίσῃ τοὺς σάκ-
κους σίτου καὶ νὰ θέσῃ πάλιν χρήματά, εἰς δὲ τὸν σάκκον τοῦ Βε-
νιαμὴν νὰ θέσῃ τὸ ἀργυροῦν ποτήριόν του. Τὴν πρωίαν δὲ τῆς ἄλλης
ἡμέρας ἀνεχώρησαν· ἀλλὰ μόλις ἐξῆλθον τῆς πόλεως, ἔδραμεν ὁ οἰ-

κονόμος καὶ συνέλαβεν αὐτοὺς εἰπών, ὅτι ἔκλεψαν τὸ ἀργυροῦν ποτήριον τοῦ κυρίου του.

Οὗτοι ἀκούσαντες τοῦτο ἐταράχθησαν καὶ εἶπον, ὅτι, εἰς ὅποιον εὐρέθῃ τὸ ποτήριον νὰ θανατωθῇ, οἱ δὲ ἄλλοι νὰ γείνωσι δούλοι. Γενομένης δὲ ἐρευνῆς, εὐρέθῃ τὸ ποτήριον εἰς τὸν σάκκον τοῦ Βενιαμίν· διὰ τοῦτο ἐλυπήθησαν πολὺ καὶ ἠναγκάσθησαν νὰ ἐπιστρέψωσιν ὅλοι εἰς τὴν πόλιν.

Ὁ Ἰωσήφ τότε ἐπέπληξεν αὐτοὺς πολὺ· οὗτοι δὲ μὴ ἔχοντες τί νὰ δικαιολογηθῶσιν εἶπον· «Κύριε, ἰδοὺ ὅλοι εἰμεθα δούλοι σου».

«Ἐγὼ εἶμαι ὁ ἀδελφός σας Ἰωσήφ».

Ὁ Ἰωσήφ δὲ εἶπεν· «Ὁχι· μόνον ὁ κλέπτης θὰ μείνῃ, οἱ δὲ ἄλλοι νὰ ἐπιστρέψωσι εἰς τὸν πατέρα σας».

Τότε ὁ Ἰουδᾶς εἶπε· «Κύριε, ἐγὼ μένω δούλος· τὸν Βενιαμὴν ὅμως νὰ ἀφῇς νὰ ἐπιστρέψῃ, διότι ἄλλως θὰ ἀποθάνῃ ὁ γέρον πατήρ μας ἀπὸ τὴν λύπην του». Ὁ Ἰωσήφ συγκινηθεὶς ἀπὸ τοὺς λόγους τούτους καὶ μὴ δυνήεις νὰ κρατηθῇ διέταξε τοὺς ὑπηρέτας νὰ ἐξέλθωσι καὶ κλαίων εἶπε πρὸς αὐτούς· «Ἐγὼ εἶμαι ὁ ἀδελφός σας Ἰωσήφ· μὴ φοβεῖσθε· σᾶς συγχωρῶ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας μου. Ἐπιστρέψατε εἰς τὸν πατέρα μας, εἰπατε αὐτῷ ὅτι ζῶ καὶ παραλάβετε αὐτὸν καὶ τὰς οἰκο-

γενεάς σας και ἔλθετε ὅλοι ἐδῶ, διότι ἡ πείνα θὰ διαρκέσῃ ἀκόμῃ».

Ἐπειτα ἐφίλησε τὸν Βενιαμὶν καὶ τοὺς ἄλλους ἀδελφούς του καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς πολλὰ δῶρα. Ὁ Φαραώ, μαθὼν τοῦτο, ἀπέστειλε καὶ οὗτος πολυτίμα δῶρα καὶ ἀμάξας προσκαλὼν τὸν Ἰακώβ νὰ κατέλθῃ εἰς τὴν Αἴγυπτον.

«Ὑμεῖς ἐβουλεύσασθε κατ' ἐμοῦ εἰς πονηρά, ὃ δὲ Θεὸς ἐβουλεύσατο περὶ ἐμοῦ εἰς ἀγαθόν».

«Ἀγαπάτε τοὺς ἐχθρούς ὑμῶν».

19. Ἰακώβ ἐν Αἰγύπτῳ.

Ὁ Ἰακώβ, ἄφ' οὗ ἔμαθεν ὅτι ὁ ἡγαπημένος του Ἰωσήφ ζῇ καὶ εἶδε τὰ πλούσια δῶρα καὶ τὰς ἀμάξας, ἀνεχώρησε μετὰ τῶν υἱῶν του καὶ τῶν ἐγγόνων εἰς Αἴγυπτον.

Ὁ Ἰωσήφ εἶχεν ἐξελθῇ εἰς προύπαντησιν, καὶ μόλις εἶδε τὸν πατέρα του, ἔπεσεν εἰς τὰς ἀγκάλας του καὶ κατερίλησεν αὐτόν· τότε καὶ ὁ Ἰακώβ κατερίλησεν αὐτόν καὶ εἶπε· «Τῶρα θὰ ἀποθάνω εὐχρησטיμένος, διότι σὲ εἶδον ζῶντα». Ἐπειτα ὁ Ἰωσήφ παρούσας τὸν πατέρα του εἰς τὸν Φαραώ, ὅστις παρεχώρησεν εἰς αὐτὸν τὴν εὐφορωτάτην γῆν Γασέν, ἵνα κατοικήσῃ μετὰ τῶν οἰκείων του.

Ὁ Ἰακώβ ἔζησεν ἐν Αἰγύπτῳ 17 ἔτη· ὅτε δὲ ἐνόησε τὸ τέλος του, ἐκάλεσε τοὺς υἱούς του καὶ ἠϋλόγησεν ἰδιαίτερος ἕκαστον ὡς καὶ τοὺς υἱούς τοῦ Ἰωσήφ· εἰς δὲ τὸν Ἰούδαν εἶπεν, ὅτι δὲν θὰ λείψῃ ἄρχων ἐκ τῶν ἀπογόνων του, ἕως ὅτου ἔλθῃ ὁ περιμενόμενος Σωτὴρ. Ἐπειτα δὲ παρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς νὰ μένωσι πιστοὶ εἰς τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ νὰ τὸν θάψωσιν εἰς τὴν Χαναάν.

Ταῦτα εἰπὼν ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 147 ἐτῶν καὶ ἐτάφη κατὰ τὴν παράγγελίαν του. Μετὰ ταῦτα καὶ ὁ Ἰωσήφ ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 110 ἐτῶν, ἄφ' οὗ ὥρκισε τοὺς ἀδελφούς του νὰ μεταφέρωσι τὰ ὅστα του εἰς τὴν Χαναάν, ὅταν ἐπανεέλθωσιν εἰς αὐτήν, καὶ νὰ τὰ θάψωσι πλησίον τοῦ πατρὸς του.

«Φυλάσσει Κύριος τοὺς ἀγαπῶντας αὐτόν».

ΜΩΥΣΗΣ

20. Ἡ γέννησις τοῦ Μωϋσέως καὶ ἡ φυγὴ αὐτοῦ
εἰς τὴν γῆν Μαδιάμ.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰωσήφ ἀπέθανε καὶ ὁ Φαραώ, ὅστις ἐπρόστατευσεν τοὺς Ἰσραηλῖτας (ὀνομασθέντας οὕτως ἐκ τοῦ ὀνόματος Ἰσραήλ), καὶ ἐγένετο ἕτερος Φαραώ.

Οὗτος φοβούμενος αὐτοὺς, ἐπειδὴ ἐπληθύνοντο, κατεδίκασεν αὐτοὺς εἰς διαφόρους βρεῖας ἀγγεῖρας, ἵνα ἀποθνήσκωσιν ἐκ τῶν κόπων Ἐπειδὴ ὅμως καὶ μὲ τὰς ἀγγεῖρας οἱ Ἰσραηλῖται ἐξηκολούθουν νὰ πληθύνωνται, διὰ τοῦτο κατόπιν διέταξεν, ὅπως τὰ γεννώμενα ἄρρενα τέκνα ῥίπτωσιν εἰς τὸν Νεῖλον ποταμόν.

Φυγὴ τις τότε Ἰσραηλῖτις ἐγέννησε τέκνον ἄρρεν πολὺ ὥραϊον, τὸ ὅποιον ἐπὶ τρεῖς μῆνας ἀπέκρυψεν. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἠδύνατο περισσότερον νὰ τὸ ἀποκρύψῃ, διὰ τοῦτο ἔθεσε τὸ τέκνον τῆς ἐντὸς κοφίνου πλεκτοῦ, ἡλειωμένου μὲ πίσσαν, καὶ ἀφῆκε πλησίον τῆς ὄχτης τοῦ ποταμοῦ· διέταξε δὲ τὴν θυγατέρα τῆς νὰ μείνῃ πλησίον τῆς ὄχτης διὰ νὰ ἴδῃ τί θὰ συμβῇ.

Μετ' ὀλίγον, μεταβῆσας εἰς τὸν ποταμόν ἡ κόρη τοῦ Φαραώ διὰ νὰ λουσθῇ, εἶδε τὸ τέκνον, τὸ ὅποιον λυπηθεῖσα παρέλαβε. Τότε παρουσιάζθη ἡ ἀδελφὴ τοῦ παιδίου καὶ εἶπεν εἰς τὴν βασιλόπαιδα· «Θέλεις τροφὸν διὰ νὰ τὸ θηλάσῃ;». Ἀφ' οὗ ἡ βασιλόπαις ἐδέχθη τοῦτο, ἔτρεξεν ἡ κόρη καὶ ἔφερε τὴν μητέρα τῆς, ἣτις παρὰ λαβοῦσα τὸ τέκνον τῆς ἐθήλαζεν αὐτό.

Ὅτε δὲ ἐμεγάλωσε τὸ παιδίον, παρέλαβεν αὐτὸ ἡ κόρη τοῦ Φαραώ, τὸ υἱοθέτησε καὶ τὸ ὠνόμασε Μωϋσῆν, διότι ἐσώθη ἐκ τοῦ ὕδατος.

Ὁ Μωϋσῆς ἀνετράφη ἐν τοῖς ἀνακτόροις βασιλικῶς καὶ ἔμαθε τὰ γράμματα καὶ τὰς ἐπιστήμας τῶν Αἰγυπτίων. Ὅτε δὲ ἐγένετο ἀνὴρ καὶ ἔμαθεν ὅτι ἦτο Ἰσραηλῖτης, ἐλυπεῖτο διὰ τὰ βέσχνα, τὰ ὅποια ὑπέφερον οἱ ὁμόφυλοί του. Μίαν δὲ ἡμέραν ἰδὼν Αἰγύπτιον δέροντα Ἰσραηλίτην, ἐρόνευσε τὸν Αἰγύπτιον.

Ἄλλ' ἔπειτα, φοβηθεὶς μὴ τιμωρηθῇ ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ἀνεχώρησε καὶ μετέβη εἰς τὴν γῆν Μαδιάμ, ἐνθα ἐνουμερεύθη τὴν Σεπρώ-

ρχαν, τὴν θυγατέρα τοῦ ἱερέως Ἰοθόρ, καὶ διέμεινεν ἐκεῖ, βόσκων τὰ ποίμνια τοῦ πενθεροῦ του.

Μίαν ἡμέραν, βόσκων τὰ πρόβατα εἰς τὸ ὄρος Χωρήβ, εἶδε βάτον καταφλεγομένην καὶ μὴ καιομένην καὶ ἤκουσε φωνὴν λέγουσαν· «Μωϋσῆ, μὴ πλησιάσης, διότι ὁ τόπος οὗτος εἶνε ἱερός. Ἐγὼ εἰμι ὁ Θεὸς τῶν πατέρων σου. Εἶδον τὰ βάσκανα τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ λαοῦ μου καὶ θέλω νὰ ἐλευθερώσω αὐτόν. Διὰ τοῦτο νὰ πορευθῇς καὶ νὰ

ἡ κορη τοῦ Φαραῶ παρέλαβε τὸ παιδίον.

διατάξας ἐξ ὀνόματός μου τὸν Φαραῶ νὰ ἀφήσῃ τοὺς Ἰσραηλίτας νὰ ἐξέλθωσιν ἐκ τῆς Αἰγύπτου.

Ὁ Μωϋσῆς προσεπάθησε νὰ ἀποφύγῃ τὸ μέγα τοῦτο ἔργον, προφασισθεὶς ὅτι ἦτο βραδυγλωσσός. Ἀλλ' ὁ Θεὸς τὸν διεβεβλίσεν ὅτι ἦν εἶνε πάντοτε μετ' αὐτοῦ, τὸν διατάξε δὲ νὰ λάβῃ ὡς βοηθὸν καὶ τὸν ἀδελφόν του Ἀαρών, ὅστις ἦτο εὐγλωττός.

Ὁ Μωϋσῆς τότε, ἔχων πεποιθήσιν εἰς τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, ἀφῆκε τὴν ἔρημον, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Μαδιάμ, ὅπουθεν παρκαλῶν

τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα του ἐκίνησε πορευόμενος εἰς τὴν Αἴγυπτον. Καθ' ὁδὸν δὲ εὔρε καὶ τὸν ἀδελφόν του Ἀαρών, πρὸς ὃν διηγήθη τὰ συμβάντα.

«Εὐλογημένος ὁ ἄνθρωπος, ὃς πέποιθεν ἐπὶ Κύριον».

21. Ἡ ἐκ τῆς Αἰγύπτου ἔξοδος.

Ὅτε ὁ Μωϋσῆς καὶ ὁ Ἀαρών ἔφθασαν εἰς τὴν Αἴγυπτον, παρουσιάσθησαν εἰς τὸν Φαραῶ καὶ εἶπον, ὅτι ὁ Θεὸς διατάσσει αὐτὸν νὰ ἀφίσῃ τοὺς Ἰσραηλῖτας νὰ ἀπέλθωσιν. Ἀλλ' ὁ Φαραῶ ὕβρισε καὶ τὸν Θεὸν καὶ αὐτούς, εἰς δὲ τοὺς Ἰσραηλῖτας ἐπέβαλε περισσοτέρας ἀγχαρείας.

Τότε ὁ Θεὸς ὀργισθεὶς ἐτιμώρησε τοὺς Αἰγυπτίους διὰ τοῦ Μωϋσέως μὲ δέκα μεγάλας συμφοράς, αἵτινες ἐπῆλθον ἢ μίᾳ κατόπιν τῆς ἄλλης· καὶ αἱ ὁποῖαι ὀνομάσθησαν πληγαὶ τοῦ Φαραῶ.

Ἦσαν δὲ αἱ ἐξῆς : 1) τὸ ὕδωρ τοῦ Νείλου μετεβλήθη εἰς αἷμα· 2) Πλῆθος βατράχων ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ποταμοῦ καὶ ἠνώχλει τοὺς Αἰγυπτίους· 3) Πλῆθος σκνιπῶν ἐπῆλθε, τὸ ὅποιον προσέβηκε τοὺς ἀνθρώπους· 4) Πλῆθος κυνόρουιων καὶ ἄλλων διαφόρων ζῴων ἐπλήρωσαν τὰς οἰκίας καὶ ἐδασάνιζον τοὺς Αἰγυπτίους· 5) Νόσος καταστρεπτικὴ προσέβαλε τὰ ζῶα· 6) Οἱ ἄνθρωποι ἔπαθον ἀπὸ πολλὰς πληγῆς εἰς τὰ σώματά των· 7) Χάλαζα μετὰ βροντῶν καὶ ἀστραπῶν ἔπεσε καὶ ἐφόνευσεν ἀνθρώπους καὶ κτήνη· 8) Πλῆθος ἀκρίδων ἀνεφάνη καὶ κατέστρεψε τὰ πάντα· 9) Σκότος βαθὺ ἐκάλυψεν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας τὴν Αἴγυπτον καὶ 10) Θάνατος παντός πρωτοτόκου ἐν Αἰγύπτῳ ὑπ' ἀγγέλου ἐν μέσῳ τῆς νυκτός.

Πρὶν ὅμως ἐπέλθῃ ἡ τελευταία πληγὴ, ὁ Μωϋσῆς, κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ, εἶπεν εἰς τοὺς Ἰσραηλῖτας νὰ σφάζωσιν ἀνὰ ἓν πρόβατον ἡλικίης ἐνὸς ἔτους, νὰ ψήσωσιν αὐτὸ καὶ νὰ τὸ φάγωσιν ὁλόκληρον μὲ ἄζυρον ἄρτον, χωρὶς νὰ συντρίψωσι τὰ ὀστά αὐτοῦ. Πρὸς δὲ παρήγγειλε νὰ ἀλείψωσι διὰ τοῦ αἵματος τῶν προβάτων τὴν οἶκον καὶ τοὺς παραστάτας τῶν οἰκιῶν των, διὰ νὰ γνωρίζῃ καὶ μὴ εἰσελθῇ ὁ ἄγγελος καὶ νὰ εἶνε ἑτοιμοὶ πρὸς ἀναχώρησιν.

Ὅτε λοιπὸν ἐπῆλθεν ἡ δεκάτη πληγὴ, ὁπότε θρῆνοι καὶ ὄδυρμοὶ τῶν Αἰγυπτίων ἤκουοντο, ὁ Φαραὼ τρέμων ἐκάλεσε τὸν Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς· «Ἐξέλθετε τάχιστα ἐκ τῆς χώρας μου σεῖς καὶ πάντες οἱ Ἰσραηλῖται».

Οἱ Ἰσραηλῖται, οἵτινες ἦσαν ἑτοιμοὶ κατὰ διαταγὴν τοῦ Μωϋσέως, ἀνεχώρησαν τότε, λαβόντες ὅλας τὰς ἀποσκευάς των καὶ τὰ ὅσα τοῦ Ἰωσήφ. Συνεποστοῦντο δὲ εἰς 600 χιλιάδας, καὶ ὁδηγούμενοι ὑπὸ τοῦ Μωϋσέως ἐπορεύοντο πρὸς τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν.

Ἡ διάβασις τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης.

Παράδοξος δὲ στήλη ἐδείκνυνεν εἰς αὐτοὺς τὸν δρόμον, ἥτις τὴν μὲν ἡμέραν ἐπεπλάζεν αὐτούς, τὴν δὲ νύκτα ἐφώτιζεν.

Ὁ Φαραὼ μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν Ἰσραηλιτῶν μετενόησε καὶ λαβὼν πολυάριθμον στρατὸν κατεδίωξε καὶ ἔφθασεν αὐτοὺς πρὸ τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης.

Ὁ Μωϋσῆς τότε κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ ἐξέτεινε τὴν ράβδον του καὶ διεχωρίσθησαν τὰ ὕδατα τῆς θαλάσσης καὶ διῆλθον οἱ Ἰσραηλῖται ἀβρόχοις ποσὶ. Τοῦτο ἰδόντες οἱ Αἰγύπτιοι, εἰσῆλθον καὶ οὗτοι εἰς τὴν θάλασσαν διὰ νὰ διελθωσιν· ἀλλ' ὁ Μωϋσῆς ἐξέτεινε πάλιν τὴν ράβδον του, καὶ τὰ ὕδατα ἐπανεληθόντα εἰς τὴν προτέραν αὐτῶν

θέσιν κατέπνιξαν όλους τους Αιγυπτίους. Τότε ὁ Μωϋσῆς μετὰ τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐδοξολόγησε τὸν Θεόν, ὅστις ἔσωσεν αὐτούς,

«Καὶ ἐπικάλεσάι με ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως καὶ ἐξελοῦμαί σε».

22. Ἡ διατριβὴ ἐν τῇ ἐρήμῳ.

Οἱ Ἰσραηλιταί, ἂρ' οὐ διέβησαν τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν, ἔφθασαν εἰς τὴν ἐρημον, ἐνθα πολλάκις ἐγόγγυσαν κατὰ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Μωϋσέως, ἂν καὶ ὁ Θεὸς πάντοτε διεφύλαττεν αὐτούς καὶ ἀπέστελλεν ὅ,τι τοῖς ἦτο ἀναγκάσιον, ὥς θέλωμεν ἰδεῖ.

Μετὰ ὁδοπορίαν τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης ἔφθα-

Ἐκάστην πρωΐαν ἐπιπτεν εἰς τὴν γῆν τὸ μάννα.

σαν εἰς μέρος τι, ἐνθα εὔρον πηγὴν τινα, τῆς ὁποίας, ἐπειδὴ τὰ ὕδατα ἦσαν πικρά, ἤρχισαν νὰ γογγύζωσι κατὰ τοῦ Μωϋσέως. Ἄλλ' ὁ Θεὸς ὑπέδειξεν εἰς τὸν Μωϋσῆν ξύλον τι, τὸ ὁποῖον ἔθεσεν ἐντὸς τῆς πηγῆς καὶ ἐγλύκανε τὸ ὕδωρ.

Ἄλλοτε πάλιν πορευόμενοι ἔφθασαν εἰς μίαν ἐρημον καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχον τροφάς, ἤρχισαν πάλιν νὰ γογγύζωσι κατὰ τοῦ Μωϋσέως. Ἄλλ' ὁ Θεὸς ἀπέστειλε πρὸς αὐτούς πολλὰς ὀρτυγας, τὰς ὁποίας

ἔτρωγον ἀντὶ κρέατος· ἐκάστην δὲ πρῶϊαν ἐπιπτεν εἰς τὴν γῆν τὸ μῆνιν, ὅπερ ἦτο τροφή γλυκυτάτη καὶ ὁμοίαζε μὲ λεπτοὺς κόκκους πάγου. Ἐκαστος δὲ συνήθριζε τόσον μῆνιν, ὅσον ἤρκει διὰ μίαν ἡμέραν. Μόνον τὴν Πκρσκευὴν συνήθριζε διπλάσιον ποσόν, ἵνα τρώγῃ καὶ τὸ Σάββατον, τὸ ὁποῖον ὤφειλε νὰ ἀγιάζῃ.

Μετὰ ταῦτα προχωροῦντες οἱ Ἰσραηλῖται ἐφθασαν εἰς τόπον ἔρημον, ἐνθα δὲν ὑπῆρχε παντάπασιν ὕδωρ καὶ ἤρχισαν πάλιν νὰ γογγύζωσι. Τότε ὁ Μωϋσῆς κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ ἐκτόπησε μὲ τὴν ῥάβδον του μίαν πέτρην, ἐκ τῆς ὁποίας ἔρρευσεν ἄφθονον καὶ ψυχρὸν ὕδωρ, ὡς ἐκ τοῦ ὁποίου πάντες ἠὺχαρίστησαν τὸν Θεὸν διὰ τὴν σωτηρίαν των. Δι' αὐτοὺς καὶ ἄλλους ἀκόμη γογγυσμούς, ὡς θὰ ἴδωμεν, οἱ Ἰσραηλῖται κατεδικάσθησαν νὰ περιπλανηθῶσιν ἐπὶ 40 ἔτη εἰς τὴν ἔρημον, χωρὶς νὰ ἴδωσι τὴν γῆν Χαναάν.

«Οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων ὁ Κύριος, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος».

23. Ἡ νομοθεσία.

Τὸν τρίτον μῆνιν, ἀρ' ὅταν ἐξῆλθον τῆς Αἰγύπτου οἱ Ἰσραηλῖται, ἐφθασαν εἰς τὸ ὄρος Σινᾶ. Ἐνταῦθα ὁ Θεὸς ἠθέλησε νὰ δώσῃ εἰς αὐτοὺς τὸν νόμον αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο ὁ Μωϋσῆς κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ παρήγγειλεν εἰς τοὺς Ἰσραηλῖτας νὰ νηστεύσωσιν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, νὰ καθαρίσωσι τὰ ἱμάτιά των καὶ νὰ προσεύχωνται. Τὴν τρίτην ἡκούσθησαν βρονταὶ καὶ ἑλαμψαν ἀστραπαί, ὁ δὲ Μωϋσῆς, ἀφοῦ διέταξε τοὺς Ἰσραηλῖτας νὰ μὴ πλησιάσωσιν εἰς τὸ ὄρος, ἀνέβη αὐτό, ἐνθα ἔμεινε τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ νύκτας νῆστις. Ἐπειτα ἔλαβε παρὰ τοῦ Θεοῦ δύο λιθίνας πλάκας, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἦσαν γεγραμμένοι αἱ ἐξῆς δέκα ἐντολαί:

1. Ἐγὼ εἰμι Κύριος ὁ Θεός σου, ὁ ἐξαγαγὼν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας. Οὐκ ἔσονται σοι θεοὶ ἕτεροι πλὴν ἐμοῦ.
2. Οὐ ποιήσεις σεαυτῷ εἰδωλον, οὐδὲ παντὸς ὁμοίωμα, ὅσα ἐν τῇ οὐρανῷ ἄνω, καὶ ὅσα ἐν τῇ γῇ κάτω, καὶ ὅσα ἐν τοῖς ὕδασι ἑπὶ κάτω τῆς γῆς· οὐ προσκυνήσεις αὐτοῖς οὐδὲ μὴ λατρεύσεις αὐτοῖς.
3. Οὐ λήψῃ τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου ἐπὶ ματαίῳ.

4. Μνήσθητι τὴν ἡμέραν τῶν Σαββάτων ἀγνίζειν αὐτήν· ἔξ ἡμέρας ἔργῳ καὶ ποιήσεις πάντα τὰ ἔργα σου, τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ σάββατα Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου·

5. Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου, ἵνα εὖ σοι γένηται καὶ ἵνα μακροχρόνιος γένῃ ἐπὶ τῆς γῆς·

6. Οὐ φονεύσεις·

7. Οὐ μοιχεύσεις (σέβου τὴν τιμὴν τοῦ πλησίον)·

8. Οὐ κλέψεις·

9. Οὐ ψευδομαρτυρήσεις κατὰ τοῦ πλησίον σου μαρτυρίαν ψευδῇ·

10. Οὐκ ἐπιθυμήσεις ὅσα τῷ πλησίον σου ἐστίν.

Ἡ νομοθεσία.

Οἱ Ἰσραηλῖται ὁμῶς ἰδόντες ὅτι ἐβράδυνεν ὁ Μωϋσῆς νὰ κατέλθῃ τοῦ ὄρους καὶ νομίσαντες, ὅτι δὲν θὰ ἐπιστρέψῃ πλέον, συνήθρισαν ὅλα τὰ χρυσὰ κοσμήματα τῶν γυναικῶν των καὶ κατεσκεύασαν ἕνα μόσχον χρυσοῦν, τὸν ὁποῖον προσεκύνουν ὡς Θεόν.

Ὁ Μωϋσῆς κατελθὼν τοῦ ὄρους, εἶδε τοῦτο καὶ τόσον ἐλυπήθη, ὥστε ἔρριψε χακὶ τὰς πλάκας καὶ συνέτριψεν αὐτάς. Ἐπειτα δὲ λαβὼν τὸν μόσχον κατέστρεψε, τοὺς δὲ πρωταίτιους ἐτιμώρησεν.

Μετὰ ταῦτα, ἀφ' οὗ μετενόησαν οἱ Ἰσραηλῖται, ἀνέβη πάλιν εἰς

τὸ ὄρος ὁ Μωϋσῆς καὶ ἔγραψεν εἰς ἄλλας δύο πλάκας τὰς δέκα ἐντολάς, τὰς ὁποίας ἔθεσεν ἐντὸς ἐνὸς κιβωτίου, τὸ ὅποιον ὠνομάσθη Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης. Ἐπειτα δὲ ἔδωκεν ὁδηγίας πῶς νὰ τελῶσι τὰ τῆς λατρείας ὥρισεν ἑορτάς, διέταξε καὶ κατεσκευάσαν προσωρινὸν ναόν, ὀνομασθέντα Σκηνὴν τοῦ Μαρτυρίου, διότι ἐφυλάσσετο ἐν αὐτῇ ἡ Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης καὶ καθιέρωσεν ὅπως ἡ φυλὴ τοῦ Λεβὶ τελεῖ τὰ τῆς λατρείας, τὰ τῶν θυσιῶν καὶ φυλάττη τὰ ἱερά σκεύη, ἔχουσα ἀρχηγὸν τὸν Ἀαρών.

«Αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, ἵνα τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν».
«Ὁ τηρῶν τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ Θεῷ μένει καὶ ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ».

24. Κατασκόπευσις τῆς Χαναάν.

Οἱ Ἰσραηλῖται ἀναχωρήσαντες ἐκ τοῦ ὄρους Σινᾶ ἐπορεύθησαν καὶ ἔφθασαν εἰς τὰ σύνορα τῆς Χαναάν. Ἐκεῖ ὁ Μωϋσῆς ἐκλέξας δώδεκα ἄνδρας ἀνὰ ἓνα ἐξ ἐκάστης φυλῆς ἔστειλεν αὐτοὺς νὰ κατασκοπεύσωσι τὴν γῆν Χαναάν. Οἱ ἄνδρες οὗτοι, ἂν οὐ διέμειναν τεσσαράκοντα ἡμέρας, ἐπέστρεψαν λαβόντες μεθ' αὐτῶν ὡς δείγμα τῆς εὐφορίας τῆς χώρας διαφόρους καρποὺς καὶ μίαν σταφυλὴν τὴν ὁποίαν μόλις ἐβάσταζον δύο ἄνδρες. Οἱ ἀπεσταλμένοι εἶπον ὅτι ἡ χώρα εἶνε τόσον εὐφορος ὥστε ῥέει μέλι καὶ γάλα, ἀλλ' οἱ κάτοικοι αὐτῆς εἶνε ῥωμαλέοι καὶ αἱ πόλεις μεγάλαι καὶ τετειχισμέναι. Οἱ Ἰσραηλῖται ἀκούσαντες ταῦτα ἤρριξαν νὰ γογγύζωσι κατὰ τοῦ Μωϋσέως καὶ τοῦ Ἀαρών.

Ὁ Ἰησοῦς δὲ τοῦ Ναυῆ καὶ ὁ Χάλεβ, οἱ ὅποιοι εἶχον ἐπισκεφθῇ τὴν χώραν καὶ οἱ ὅποιοι ἠθέλησαν νὰ τοὺς καθησυχάσωσιν, ὀλίγον ἔλειψε νὰ λιθοβοληθῶσιν. Ὁ Θεὸς ὠργίσθη διὰ τὴν ἀχαριστίαν ταύτην τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ κατεδίκασεν αὐτοὺς νὰ διατρίψωσι τεσσαράκοντα ἔτη ἐν τῇ ἐρήμῳ.

Πάντες δὲ οἱ ἔχοντες ἡλικίαν μεγαλειτέραν τῶν εἰκοσιν ἐτῶν νὰ μὴ ἰδῶσι τὴν γῆν Χαναάν, ἀλλὰ νὰ ἀποθάνωσιν ἐν τῇ ἐρήμῳ. Μόνον οἱ νεώτεροι τῶν εἰκοσιν ἐτῶν νὰ εἰσέλθωσιν εἰς αὐτὴν καὶ μετ' αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ καὶ ὁ Χάλεβ.

«Γίνου πιστὸς ἄχρι θανάτου καὶ δώσει σοι τὸν στέφανον τῆς ζωῆς».
«Εἰ ὁ Θεὸς ὑπὲρ ἡμῶν, τίς καθ' ἡμῶν;»

25. Θάνατος τοῦ Μωϋσέως.

Ἐπὶ τεσσαράκοντα λοιπὸν ἔτη περιεπλανήθησαν οἱ Ἰσραηλίται ἐν τῇ ἐρήμῳ πολλάκις γογγύσαντες κατὰ τοῦ Μωϋσέως. Κατὰ τὰ ἔτη δὲ ταῦτα ἀπέθανον πάντες οἱ καταδικασθέντες νὰ μὴ ἴδωσι τὴν γῆν Χαναάν.

Ὅτε ὁ Μωϋσῆς ἔφθασεν εἰς ἡλικίαν 120 ἐτῶν καὶ προησθάνθη τὸν θάνατόν του, προσεκάλεσε τοὺς Ἰσραηλίτας καὶ εἶπεν· «Ἐγὼ τώρα ἀποθνήσκω, χωρὶς νὰ μεταβῶ εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, σεῖς ὁμῶς θὰ μεταβῆτε· διὰ τοῦτο νὰ μείνητε πιστοὶ εἰς τὸν Θεὸν καὶ αὐτὸν μόνον νὰ προσκυνῆτε». Ἐπειτα ὑπέμνησεν εἰς αὐτοὺς πῶς ὁ Θεὸς ἡλευθέρωσεν αὐτοὺς ἐκ τῆς Αἰγύπτου, πῶς διέβησαν τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν διὰ τῆς βοήθειας τοῦ Θεοῦ, πῶς τοὺς ὠδήγησε διὰ τῆς ἐρήμου, πῶς τοὺς διέθρεψε διὰ τοῦ μάννα, πῶς ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς ὕδωρ καὶ ὅλα τὰ ἄλλα ἀγαθὰ, τὰ ὅποια ἐχορήγησεν εἰς αὐτοὺς. Κατόπιν ἐξήγησεν εἰς αὐτοὺς τὸν Νόμον, ἠύλογησε τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραὴλ, προεῖπε τὴν ἑλευσιν τοῦ Μεσσίου καὶ διώρισε διάδοχον αὐτοῦ, κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ, τὸν Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ, διότι ὁ Ἀαρὼν εἶχεν ἀποθάνῃ. Ἐπειτα ἀναβὰς εἰς τὸ ἐκεῖ πλησίον ὄρος Ναβαῦ καὶ ἐκεῖθεν ἰδὼν τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, διότι ἡ εἰσοδος εἶχεν ἀπαγορευθῇ καὶ εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τὸν Ἀαρὼν, ἕνεκα ἐλαχίστου δισταγμοῦ, τὸν ὅποιον ἔδειξαν πρὸς τὸν Θεόν, ἀπέθανε δύο μῆνας πρὸ τῆς συμπληρώσεως τῶν 40 ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἐξόδου. Οἱ Ἰσραηλίται ἐπέβησαν ἐπὶ 40 ἡμέρας διὰ τὸν θάνατον τοῦ Μωϋσέως, ὅστις τόσα καλὰ ἔκαμεν εἰς αὐτοὺς.

«Μνήμη δικαίων μετ' ἐγκωμίων, ὄνομα δὲ ἀσεβοῦς σβέννυται».

26. Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ.

Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ, γενόμενος ἀρχηγὸς τῶν Ἰσραηλιτῶν, ὠδήγησε τοὺς τοὺς μέχρι τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ, τὸν ὅποιον διέβησαν ἀβρόχοις ποσὶν ὡς ἐξῆς. Ἀφ' οὗ παρεκάλεσε τὸν Θεόν, διέταξε τοὺς ἱερεῖς τοὺς κομίζοντας τὴν Κιβωτὸν νὰ προπορεύωνται, τὸν δὲ λαὸν νὰ ἀκολουθῇ. Ἀμα οἱ ἱερεῖς εἰσῆλθον εἰς τὸν ποταμόν, ἀμέσως τὰ ὕδατα διεχωρίσθησαν καὶ ἔστησαν ὡς τεῖχος. Τότε διῆλθε πρῶτον ὁ λαὸς καὶ ἔπειτα οἱ ἱερεῖς καὶ κατόπιν ἐπληρώθησαν ἄλλιν τὰ ὕδατα εἰς τὴν προτέραν αὐτῶν θέσιν, καὶ τοιοῦτοτρόπως οἱ Ἰσραηλίται εἰσῆλθον εἰς τὴν γῆν τῆς Ἐπαγγελίας.

Μετὰ ταῦτα προχωροῦντες ἔφθασαν εἰς τὴν ἰσχυρὰν πόλιν Ἰεριχώ, τὴν ὁποίαν ἐκυρίευσαν ὡς ἐξῆς· Κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ ὁ Ἰησοὺς τοῦ Ναυῆ διέταξεν ἵνα οἱ μὲν ἱερεῖς σκαλπίζοντες περιφέρωσι τὴν Κιβωτὸν πέριξ τῆς πόλεως, ἀπαξ μὲν τῆς ἡμέρας ἐπὶ ἐξ ἡμέρας, ἐπτάκις δὲ τὴν ἐβδόμην ἡμέραν, ὁ δὲ λαὸς νὰ ἀκολουθῇ ἐν σιωπῇ, καὶ μόνον τὴν ἐβδόμην φορὰν τῆς ἐβδόμης ἡμέρας νὰ κραυγάζῃ μεγάλως. Ἀφ' οὗ ἔγινε τοῦτο, κατέπεσαν τὰ τείχη τῆς Ἰεριχὺς καὶ οἱ Ἰσραηλῖται ἐκυρίευσαν αὐτήν.

Μετὰ ταῦτα ἐκυρίευσαν καὶ τὰς λοιπὰς πόλεις τῆς Χαναάν, τὴν ὁποίαν διεμοίρασαν διὰ κλήρου εἰς τὰς 12 φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ. Μόνη ἡ φυλὴ τοῦ Λευὶ δὲν ἔλαβε μερίδιον, διότι ἐξ αὐτῆς ἐγίνοντο οἱ ἱερεῖς καὶ ἔπρεπεν ἡ φυλὴ αὕτη νὰ εἶναι διεσπαρμένη μεταξὺ τοῦ λαοῦ. Εἰς αὐτὴν ἐδόθησαν μόνον πόλεις τινές, αἵτινες ἔκειντο εἰς διάφορα μέρη τῆς χώρας καὶ ἐκαλοῦντο ἱεραιτικαί.

Ὁ Ἰησοὺς τοῦ Ναυῆ, ὅτε ἔφθασεν εἰς ἡλικίαν 110 ἐτῶν, ἀπέθανεν, ἀφ' οὗ προηγουμένως ὑπενθύμισε εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας τὰς εὐεργεσίας τοῦ Θεοῦ καὶ συνεβούλευσεν αὐτοὺς νὰ μένωσι πιστοὶ εἰς Αὐτόν.

«Ἰσχυς καὶ ἀνδρίζου· μὴ δειλιάσῃς, μηδὲ φοβηθῇς· ὅτι μετὰ σοῦ Κύριος ὁ Θεός σου εἰς πάντα, οὗ ἂν πορεύῃ».

27. Ὁ Ἰώβ.

Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Μωϋσέως κατῴκει εἰς τὴν Αὐσίτιδα χώραν τῆς Ἀραβίας εἰς εὐσεβὲς καὶ δίκαιος, ὀνομαζόμενος Ἰώβ.

Οὗτος ἦτο πλουσιώτατος, ἔχων πολλὰ ποίμνια καὶ ἐπτά υἱοὺς καὶ τρεῖς θυγατέρας. Ἀλλ' ἐν τῷ μέσῳ τῆς εὐτυχίας ταύτης ἐπῆλθον μεγάλα κατὰστροφαί, διότι τὰ ποίμνια αὐτοῦ κατεστράφησαν, οἱ βόες ἠρπάγησαν, αἱ κάμηλοι ἀφῆρέθησαν, οἱ ὑπηρέται τοῦ ἐφρονεύθησαν καὶ τέλος οἱ υἱοὶ τοῦ καὶ αἱ θυγατέρες τοῦ κατεπλανώθησαν καὶ ἀπέθανον, διότι ἄνεμος σφοδρὸς κατεκρήμνισε τὴν οἰκίαν τοῦ μεγάλαιτου ἀδελφοῦ, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἦσαν συνηγμένοι καὶ συνέτρωγον.

Μαθὼν ταῦτα ὁ Ἰώβ δὲν ἐγόγγυσε κατὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ἀνεφώνησεν· «Ὁ Κύριος ἔδωκεν, ὁ Κύριος καὶ ἀφῆρσεν· ὥς εἶνε τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου εὐλογημένον».

Ἐπειτα ὁ Ἰώβ ἔπαθε καὶ ἄλλην συμφορὰν· ἠσθένησε καὶ ὅλον τὸ σῶμά του ἐγέμισεν ἐκ φοβερῶν πληγῶν· ἀλλὰ καὶ τὴν ἀσθένειαν ταύτην ὑπέφερεν ἀγογγύστως ἐπὶ ἐπτά ὁλόκληρα ἔτη. Ἡ δὲ γυνὴ του

τὸν συνεβούλευσε νὰ βλασφημήσῃ κατὰ τοῦ Θεοῦ· ἀλλ' ὁ Ἰώβ εἶπε πρὸς αὐτήν· «διατί ὁμιλεῖς ὡς μία τῶν ἀφρόνων γυναικῶν; Ἄρ' οὐ ἐδέχθημεν ἀπὸ τοῦ Κυρίου τὰ ἀγαθὰ, δὲν πρέπει νὰ δεχθώμεν καὶ τὰ κακὰ;».

Ἐν ᾧ ὁ Ἰώβ ἦτο εἰς αἰτὴν τὴν δυστυχίαν, ἦλθον τρεῖς φίλοι του διὰ νὰ τὸν ἰδῶσι καὶ τὸν παρηγορήσωσι. Τοσοῦτον ὁμῶς ἐλυπήθησαν, ὥστε ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας δὲν ὠμίλησε κανεὶς. Τὴν ὀγδόην ὁμῶς ἡμέραν ἤρχισαν νὰ λέγωσιν εἰς τὸν Ἰώβ, ὅτι ὑποφέρει τὰ κακὰ ταῦτα ἀπὸ ἀμαρτίας. Ἀλλ' ὁ Ἰώβ ἀπάντησεν ὅτι ἦτο δίκαιος καὶ εὐσεβής. Τότε

Ὁ Ἰώβ.

ἀκούεται φωνὴ ἐλέγχουσα τὸν Ἰώβ καὶ τοὺς φίλους αὐτοῦ, ὅτι δὲν πρέπει νὰ θέλωσι νὰ ἐννοήσωσι τὰς σκέψεις τοῦ Θεοῦ.

Μετὰ ταῦτα ὁ Ἰώβ μετανοήσας καὶ ζητήσας συγχώρησιν παρὰ τοῦ Θεοῦ ἰεραπεύθη καὶ ἀπέκτησε περισσότερα ἀγαθὰ τῶν ὅσα ἔχασεν, ἑπτὰ υἱοὺς καὶ τρεῖς θυγατέρας. Ἐζῆσε δὲ 240 ἔτη καὶ ἀπέθηνεν ἐν εἰρήνῃ θαυμαζόμενος διὰ τὴν θεοσέβειαν καὶ τὴν ὑπομονὴν του.

«Μακάριοι οἱ πραεῖς, ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσι τὴν γῆν».

28. Οἱ Κριταί.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ, οἱ Ἰσραηλῖται συναναστρεφόμενοι μὲ τοὺς ἀλλοφύλους λαούς, ἐλησμονοῦν τὸν ἀληθινὸν Θεόν

καὶ ἐλάτρευον τὰ εἰδωλα· διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς πρὸς τιμωρίαν των ὑπεδούλωσεν αὐτοὺς εἰς διαφόρους λαοὺς. "Οτε ὅμως μετενόουν ἀπὸ καρδίας καὶ ἐπανάρχοντο εἰς τὴν ἀληθῆ λατρείαν, τότε ὁ Θεὸς ἔστειλεν εἰς αὐτοὺς ἄνδρας γενναίους καὶ εὐσεβεῖς, οἵτινες πολεμοῦντες τοὺς ἀλλοφύλους ἐνίκηον αὐτοὺς καὶ ἠλευθέρωνον τοὺς Ἰσραηλίτας.

Οἱ ἄνδρες οὗτοι ὠνομάζοντο Κριταὶ καὶ ἐδίκαζον τὰς ὑποθέσεις τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ ἐκυθέρωνον αὐτοὺς ἐν καιρῷ εἰρήνης καὶ ἐν καιρῷ πολέμου. Οἱ Κριταὶ διήκησαν τοὺς Ἰσραηλίτας ἐπὶ 300 ἔτη. Ἐπισημότεροι αὐτῶν εἶνε ὁ Γεδεὼν, ὁ Ἡλεί, ὁ Σαμουὴλ καὶ ἄλλοι.

29. Ὁ Γεδεὼν.

Οἱ Ἰσραηλίται, λησμονήσαντες τὸν ἀληθινὸν Θεόν, ἐλάτρευον τὰ εἰδωλα· διὰ τοῦτο ὑπεδουλώθησαν εἰς τοὺς Μαδιανίτας. Κατόπιν ὅμως μετανοήσαντες, παρεκάλεσαν τὸν Θεόν, ὅπως τοὺς βοηθήσῃ. Ὁ Θεὸς ἀκούσας τῆς δεήσεώς των ἀπέστειλεν εἰς αὐτοὺς τὸν Γεδεὼν, ὡς ἐξῆς. "Οτε ὁ Γεδεὼν ἐθέριζε τὸν σῖτόν του, παρουσιάσθη ἄγγελος καὶ εἶπε· «Γεδεὼν, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ. Ἄνστα· σὺ θὰ ἐλευθερώσῃς τοὺς Ἰσραηλίτας». Ὁ Γεδεὼν εἶπε· «πῶς θὰ ἐλευθερώσω τοὺς Ἰσραηλίτας; ἡ οἰκογένειά μου εἶνε ἡ πλέον ταπεινὴ καὶ ἐγὼ εἶμι ὁ ἐλάχιστος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς μου». Τότε ὁ ἄγγελος ἀπεκρίθη· «Ὁ Θεὸς θὰ σὲ βοηθήσῃ».

Ὁ Γεδεὼν τότε συναθροίσας 30 χιλιάδας Ἰσραηλιτῶν ἐξελεξε, κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ, 300 μόνον, εἰς τοὺς ὁποίους ἔδωκεν ἑνὴ μίαν σάλπιγγα καὶ ἑνὴ μίαν ὑδρίαν, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἦτο λαμπὰς ἀνημμένη, καὶ τοὺς διέταξε τί θὰ κέμωσιν. Τὴν νύκτα, ἄφ' οὗ περικύκλωσαν τοὺς ἐγθροὺς ἀπὸ τρία μέρη, ἔθραυσαν τὰς ὑδρίας καὶ ἐφάνησαν αἱ λαμπάδες, καὶ σάλπιζοντες ἐφώναζον· «Νίκη τῷ Θεῷ καὶ τῷ Γεδεὼν». Οἱ Μαδιανίται ἐξυπνήσαντες καὶ φοβηθέντες, ὅτι πολὺς στρατὸς περικύκλωσεν αὐτοὺς, ἐτράπησαν εἰς φυγὴν, φονεύοντες ὁ εἰς τὸν ἄλλον· οἱ δὲ Ἰσραηλίται, ἐπιπεσόντες κατ' αὐτῶν, τοὺς κατέστρεψαν. Μετὰ τοῦτο ὁ Γεδεὼν ἐνίκησε καὶ ἄλλους λαοὺς καὶ ἐκυθέρωσε τοὺς Ἰσραηλίτας ἐπὶ 40 ἔτη μετὰ φρονήσεως ἕως οὗτο ἀπέθανεν.

«Ἀγαθὸν πεποιθέναί ἐπὶ Κύριον ἢ πεποιθέναί ἐπ' ἄνθρωπον».

30. Ἡ Ῥούθ.

Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῶν Κριτῶν συνέβη μεγάλη πείνα ἐν τῇ γῶρᾳ τῶν Ἰσραηλιτῶν. Διὰ τοῦτο ἄνθρωπός τις, Ἐλιμέλ, καλούμενος, λαθὼν τὴν γυναῖκα του Νωεμὶν καὶ τοὺς δύο υἱούς του ἔφυγεν ἐκ τῆς Βηθλεὲμ καὶ μετέβη εἰς τὴν γῶρᾳ τῶν Μωαβιτῶν, ἐνθα ἦτο εὐφορία.

Ἄλλὰ μετ' ὀλίγον ἀπέθανεν ἡ δὲ Νωεμὶν ἔμεινε μὲ τοὺς δύο υἱούς της, οἵτινες ἐνουμνεύθησαν γυναῖκας Μωαβιτιδας, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μὲν μία ὠνομάζετο Ὀρφά, ἡ δὲ ἄλλη Ῥούθ.

Μετὰ τινα δὲ ἔτη, ἀποθανόντων τῶν δύο υἱῶν τῆς Νωεμὶν, ἀπεράσισεν αὕτη νύκ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα της· διὸ καλέσασα τὰς νύμφας της εἶπεν· «Ἐπιστρέψατε εἰς τοὺς γονεῖς σας, καὶ ὁ Θεὸς νύ σας εὐλογήσῃ».

Ἡ Ῥούθ σταχυολογοῦσα.

Καὶ ἡ μὲν Ὀρφά ἐπείσθη καὶ καταφιλήσασα τὴν πενθεράν, ἐπέστρεψε κλαίουσα εἰς τοὺς γονεῖς της. Ἡ Ῥούθ ὅμως κατ' οὐδένα τρόπον ἐπείσθη νὰ ἀφήσῃ τὴν πενθεράν της, εἰπούσα· «Ὁ λαὸς σου θὰ εἶνε λαὸς μου, ὁ Θεὸς σου Θεὸς μου, καὶ ὅπου ἂν ἀποθάνῃς, ἐκεῖ θὰ ταφῶ καὶ ἐγώ».

Ἡ Νωεμὶν ἰδοῦσα τὴν μεγαλοφυλίαν τῆς Ῥούθ παρέλαθεν αὐτήν καὶ μετέβησαν εἰς Βηθλεὲμ, κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ θερισμοῦ. Ἐπειδὴ

δὲ δὲν εἶχον ἄρτον, ἡ 'Ροὺθ μετέβη εἰς τοὺς ἀγρούς διὰ νὰ συνάξῃ στάχυας. Κατὰ πρόνοιαν δὲ τοῦ Θεοῦ μετέβη εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ πλουσίου καὶ ἐλεήμονος Βοόζ, ὅστις ἦτο καὶ συγγενὴς τοῦ 'Ελิมέλεχ. Ὁ Βοόζ, μαθὼν ὅτι ἡ 'Ροὺθ ἦτο εὐσεβὴς καὶ χρηστὴ γυνή, εἶπεν εἰς αὐτὴν νὰ ἔρχηται πάντοτε εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ νὰ συνάξῃ στάχυας.

Κατόπιν δέ, ἐπειδὴ κατὰ τὴν τότε συνήθειαν, ἂν ἀπέθνησκε τις ἄτεκνος, ὁ πλησιέστερος συγγενὴς ὑπεχρεοῦτο νὰ λαμβάνῃ σύζυγον τὴν χήραν, ἐνυμφεύθῃ ὁ Βοόζ μετ' εὐχαριστήσεως τὴν 'Ροὺθ.

Αὕτη ἐγέννησε τὸν Ὠβιὴδ, ὅστις ἐγέννησε τὸν 'Ιεσσαί, ὁ δὲ 'Ιεσσαί τὸν Δαβίδ, ἐκ τῆς γενεᾶς τοῦ ὁποίου ἐγεννήθη ὁ Κύριος ἡμῶν 'Ιησοῦς Χριστός.

«Εὐλογία πατρὸς στηρίζει οἴκους τέκνων, κατάρχῃ δὲ μητὸς ἐκρίζοι θεμέλια».

31. Ὁ 'Ηλεὶ καὶ ὁ Σαμουὴλ.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Γεδεὼν ἐγένοντο ἄλλοι Κριταί, οἵτινες ἤλευθέρωσαν τοὺς Ἰσραηλίτας ἀπὸ τοῦς Ἀρμυωνίτας, τοὺς Φιλισταίους καὶ ἄλλους, εἰς τοὺς ὁποίους εἶχον ὑποδουλωθῇ, διότι ἐλησμόνησαν τὸν ἀληθινὸν Θεόν.

Μετὰ τούτους ἐγένετο Κριτὴς τῶν Ἰσραηλιτῶν ὁ ἀρχιερεὺς 'Ηλεὶ, ὅστις ἦτο εὐσεβὴς καὶ δίκαιος καὶ κατώκει εἰς τὴν πόλιν Σιλώ. Τὰ τέκνα ὅμως τοῦ 'Ηλεὶ, ὁ 'Οφνὶ καὶ ὁ Φινεὺς, ἦσαν ἀσεβεῖ, ἤρπαζον τὰ κρέατα τῶν θυσιῶν καὶ ἠώχλουν τὸν λαόν, διότι ὁ πατὴρ των δὲν ἐτιμῶρει αὐτὰ ἀυστηρῶς, ἀλλ' ἀπλῶς τὰ συνεβούλευεν. Διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς παρήγγειλεν, ὅτι θὰ τιμωρήσῃ καὶ τὸν 'Ηλεὶ καὶ τοὺς υἱοὺς του.

Ἐν τῇ αὐτῇ πόλει κατώκει καὶ γυνὴ τις ὀνομαζομένη Ἄννα. Αὕτη μὴ ἔχουσα τέκνον, παρεκάλει τὸν Θεὸν ὅπως τῇ δώσῃ ἓν τέκνον καὶ ὑπεσχέθη νὰ τὸ ἀφιερῶσιν εἰς τὸν ναόν. Ὁ Θεὸς ἤκουσε τῆς παρακλήσεώς της καὶ ἡ Ἄννα ἐγέννησεν υἱόν, τὸν Σαμουὴλ, τὸν ὁποῖον, ἅμα ἐμεγάλωσεν ὀλίγον, παρέδωκεν εἰς τὸν 'Ηλεὶ διὰ νὰ ὑπηρετῇ εἰς τὸν ναόν.

Ὁ Σαμουὴλ ἀρωσιώθη εἰς τὰ θεῖα καὶ ἱερὰ καὶ προσήκουσα ἔργα καὶ νύκτα εἰς τὸν Θεόν διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς καθ' ὕπνον ἐλάλησεν εἰς αὐτὸν τὸν θάνατον τοῦ 'Ηλεὶ καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ καὶ ὅτι θὰ γείνη αὐτὸς Κριτὴς.

Καὶ πράγματι, ὅτε οἱ Ἰσραηλίται ἐπολέμουν μετὰ τοὺς Φιλιστίνους, οἱ υἱοὶ τοῦ 'Ηλεὶ ἐφονεύθησαν, ἡ Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης ἐπέσεν εἰς

χειρας τῶν Φιλισταίων καὶ οἱ Ἰσραηλῖται ἐνίκηθησαν. Ταῦτα μαθὼν ὁ Ἥλει ἔπεσεν ἐκ τῆς ἑδρας, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐκάθητο, καὶ συντριβέντων τῶν νώτων αὐτοῦ ἀπέθανεν, ἅρ' οὐ διετέλεσε Κριτὴς ἐπὶ εἰκοσιν ἔτη.

Μετὰ ταῦτα ἐγένετο Κριτὴς ὁ Σαμουὴλ, ὅστις ὑπῆρξε καὶ ὁ τελευταῖος. Οὗτος, ἅρ' οὐ προέτρεψε τοὺς Ἰσραηλῖτας καὶ μετενόησαν, ἐνίκησε τοὺς Φιλισταίους καὶ ἔλαβεν ὀπίσω τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης. Ὁ Σαμουὴλ ἐκυβέρνησε τοὺς Ἰσραηλῖτας ἐπὶ 40 ἔτη μετὰ φρονήσεως καὶ δικαιοσύνης. Ὅτε ὁμως ἐγήρασε, διώρισε Κριτὰς τοὺς υἱοὺς του, οἵτινες ἦσαν ἄδικοι καὶ ἀσεβεῖς. Διὰ τοῦτο ὁ λαὸς ἐζήτησε βασιλέα. Ὁ Σαμουὴλ κατ' ἀρχὰς ἠναντιώθη εἰς τοῦτο καὶ προσεπάθησε νὰ πείσῃ τὸν λαόν, ὅτι τοῦτο δὲν ἦτο ὠφέλιμον εἰς αὐτόν. Ἐπειτα ὁμως ἰδὼν ὅτι ὁ λαὸς ἐπέμενεν ἔχρισε, κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ, βασιλέα τὸν Σαοὺλ.

«Οἱ πατέρες ἐκτρέφετε τὰ τέκνα ὑμῶν ἐν παιδείᾳ καὶ νοουσιᾷ Κυρίου».

32. Ὁ Σαοὺλ.

Ὁ Σαοὺλ ἦτο ὠραίος τῇ ὄψει, ῥωμαλέος καὶ ἀνδρεῖος καὶ εἶχεν ἀνάστημα ὕψηλόν. Κατήγετο δὲ ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ Βενιαμὴν καὶ ἦτο υἱὸς τοῦ Κίς. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ μίαν ἡμέραν ἀπολέσας τὰς ὄνους του, ἀπέστειλεν αὐτὸν διὰ νὰ τὰς εὔρῃ. Ὁ Σαοὺλ, ἅρ' οὐ μετέβη εἰς πολλὰ μέρη καὶ δὲν τὰς εὔρε, μετέβη εἰς τὸν Σαμουὴλ, ὅστις ἦτο ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ τὸν ἐρωτήσῃ. Εἰς τὸν Σαμουὴλ εἶχε προείπῃ ὁ Θεὸς ὅτι· «θὰ στείλω ἄνδρα ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ Βενιαμὴν, τὸν ὁποῖον θὰ κρίνῃς βασιλέα».

Ὁ Σαμουὴλ, ἅμα εἶδε τὸν Σαοὺλ, ἔχρυσεν αὐτὸν βασιλέα τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ φίλησας εἶπεν· «ὁ Θεὸς σὲ κρίνει βασιλέα τῶν Ἰσραηλιτῶν». Οἱ Ἰσραηλῖται ἀνεγνώρισαν τὸν Σαοὺλ ὡς βασιλέα καὶ μετὰ μεγάλης χαρῆς καὶ ζητωκραυγῶν ἐδέχθησαν αὐτόν.

Ὁ Σαοὺλ, γενόμενος βασιλεὺς, ἐκυβέρνησε κατ' ἀρχὰς καλῶς τὸν λαόν καὶ κατέβαλε πολλοὺς ἐκ τῶν ἐχθρῶν του. Ἐπειτα ὁμως ὑπερηφάνευθεὶς δὲν ἔκαμνε τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, εἶχε σχέσεις μὲ τοὺς ἀλλοφύλους, ἤρπαζε τὰ ποίμνια ἀπὸ πλεονεξίαν, καὶ ἄλλα ἀσεβῆ πράγματα ἔκαμνε. Διὰ τοῦτο ὀργίσθη ὁ Θεός, ὅστις διὰ τοῦ Σαμουὴλ παρήγγειλεν, ὅτι τοῦ ἀφαιρῇ τὸ βασιλικὸν ἀξίωμα καὶ δίδει αὐτὸ εἰς ἄλλον περισσότερον ἐνάρετον.

Ὁ Σαμουὴλ τότε κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ μετέβη εἰς Βηθλεέμ,

καὶ ἔχρισε βασιλέα τὸν μικρὸν υἱὸν τοῦ Ἰεσσαί, τὸν Δαβίδ, ὅστις ἦτο θεοσεβής, ὥραϊος τὴν ὄψιν, γενναῖος καὶ ἄριστος κιθαριστής.

Ὁ Σαμουὴλ ἔχρισε πρῶτον βασιλέα τὸν Σαούλ.

Ὁ Σαούλ, ἀφ' οὗ ἐπεπλήχθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἐγένετο μελαγχολικός, καὶ διὰ τοῦτο προσεκάλεσε τὸν νέον Δαβίδ, ὅπως ἀντακουφίσῃ αὐτὸν διὰ τῆς κιθάρας του.

«Ὁ ἄν σπείρῃ ἄνθρωπος, τοῦτο καὶ θερίσει».

33. Δαβίδ καὶ Γολιάθ.

Οἱ Φιλισταῖοι ἐξεστράτευσαν πάλιν κατὰ τῶν Ἰσραηλιτῶν, οἱ δὲ Ἰσραηλίται ἐξῆλθον ἐναντίον των. Ὅτε δὲ τὰ στρατεύματα καὶ τῶν δύο ἦσαν ἀντιπαρετεταγμένα, ἐξήρχετο καθ' ἑκάστην ἐκ τῶν Φιλισταιῶν εἰς γίγας καλῶς ὀπλισμένος καλούμενος Γολιάθ. Οὗτος προσεκάλει πάντα Ἰσραηλίτην νὰ μονομαχήσῃ μετ' αὐτοῦ καὶ οὕτω νὰ τελειώσῃ ὁ πόλεμος. Τοῦτο ἐγένετο ἐπὶ 40 ἡμέρας, ἀλλ' οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ ἐξέλθῃ κατὰ τοῦ Γολιάθ, ὅστις διὰ τοῦτο ὑβρίζε τοὺς Ἰσραηλίτας καὶ τὸν Θεὸν των.

Τότε ὁ Σαούλ ὑπεσχέθη, ὅτι θὰ δώσῃ τὴν θυγατέρα του ὡς γυναικα καὶ πολλὰ δῶρα εἰς ἐκείνον, ὅστις ἤθελε μονομαχήσῃ μὲ τὸν

Γολιάθ καὶ τὸν νικήσῃ. Ἀλλὰ καὶ πάλιν κανεῖς δὲν παρουσιάζετο.

Τότε μετέβη εἰς τὸ στρατόπεδον ὁ γενναῖος Δαβὶδ, διὰ νὰ ἴδῃ τοὺς ἀδελφοὺς του, καὶ ἀκούσας τὴν πρόσκλησιν τοῦ Γολιάθ ἐδέχθη αὐτός. Ἐλαβὲ λοιπὸν τὴν σφενδόνην του μὲ πέντε λίθους καὶ τὴν βάρβδον του καὶ ἐξῆλθεν. Ὁ Γολιάθ ἰδὼν τὸν Δαβὶδ εἶπε· «Μὴ μὲ νομίζῃς κύνα καὶ ἔρχεσαι κατ' ἐμοῦ μὲ λίθους; Ἐλθέ, ἐλθέ νὰ δώσω τὰς σάρκας σου εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ».

Ὁ δὲ Δαβὶδ ἀπεκρίθη· «Σὺ μὲν ἔρχεσαι ἐναντίον μου μὲ ἀσπίδα καὶ δόρυ, ἐγὼ δὲ ἔρχομαι μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, τὸν ὁποῖον ὑβρίζεις». Ταῦτα εἰπὼν καὶ ἐκσφενδονίσας λίθον ἐκτύπησε τὸν Γολιάθ εἰς τὸ μέτωπον καὶ τὸν ἔρριψε νεκρόν.

Ὁ Δαβὶδ ἐφόνευσεν τὸν Γολιάθ.

Τότε ἔδραμεν ὁ Δαβὶδ καὶ σῦρας τὸ ξίφος τοῦ Γολιάθ ἀπέκοψε τὴν κεφαλὴν του καὶ ἔδειξεν αὐτὴν εἰς τὸ πλῆθος. Τοῦτο ἰδόντες οἱ Φιλισταῖοι ἐτράπησαν εἰς φυγὴν, οἱ δὲ Ἰσραηλῖται καταδιώκοντες αὐτοὺς ἐφόνευσαν πολλούς.

Μετὰ ταῦτα, ἐν ᾧ ἐπέστρεφον εἰς τὴν πόλιν, ἐξῆλθον αἱ γυναῖκες εἰς προϋπάντησιν μὲ ὄργανα καὶ ἑσθλόν. «Ὁ μὲν Σαοὺλ ἐφόνευσεν χιλιάδας, ὁ δὲ Δαβὶδ μυριάδας». Τοῦτο ἔκαμε τὸν Σαοὺλ νὰ φθονήσῃ τὸν Δαβὶδ καὶ νὰ ζητῇ νὰ τὸν φονεύσῃ, ἂν καὶ ὁ Σαμουὴλ καὶ ὁ Ἰωνάθαν, ὁ υἱὸς τοῦ Σαοὺλ, προσεπάθουν νὰ πείσωσιν αὐτόν, ὅτι

δεν ἦτο δίκαιον νὰ φονεύσῃ τὸν εὐεργέτην του καὶ τὸν γαμβρόν του. Ἐνεκα τούτου ὁ Δαβὶδ ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ εἰς τὰ δάση καὶ εἰς τὰ σπήλαια διὰ νὰ σωθῇ.

Ὁ Δαβὶδ πολλάκις εὗρεν εὐκαιρίαν νὰ φονεύσῃ τὸν Σαοὺλ, ὡς μίαν ἡμέραν ἐντὸς ἐνὸς σπηλαίου κοιμώμενον, ἀλλὰ δὲν ἐπραξεν τοῦτο, διότι ἐσέθετο τὸν βασιλεῖα.

Μετὰ τινα χρόνον ἐγένετο πάλιν πόλεμος μεταξὺ τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ Φιλισταίων, κατὰ τὸν ὅποιον ἐνίκησαν οἱ Ἰσραηλιταὶ καὶ ἐφονεύθησαν καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ Σαοὺλ. Αὐτὸς δὲ πληγωθεὶς βαρῶς, διὰ νὰ μὴ συλληφθῇ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν, ἔπεσεν ἐπὶ τοῦ ξίφους του καὶ ἐφονεύθη. Τοῦτο μαθὼν ὁ Δαβὶδ ἐλυπήθη πολὺ καὶ ἐκλαυσε πικρῶς.

«Κύριος ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν».

34. Ὁ Δαβὶδ βασιλεὺς.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σαοὺλ ἐγένετο βασιλεὺς ὁ Δαβὶδ, ὅστις ἐκυρίευσεν τὴν Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ τοῦς Ἰεβουσαίους καὶ ἔκαμεν αὐτὴν πρωτεύουσαν τοῦ βασιλείου του, τὴν ὅποιαν περιεστοίχισε μὲ μεγάλα τείχη καὶ ἐστόλισε διὰ λαμπρῶν οἰκοδομῶν.

Ἐπειτα μετέφερε μετὰ μεγάλης πομπῆς τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης καὶ ἐτοποθέτησεν αὐτὴν εἰς κατάλληλον σκηνήν. Ἐσκέφθη δὲ νὰ κτίσῃ καὶ ναὸν μεγαλοπρεπῆ, ὅπως τοποθετήσῃ τὴν Κιβωτὸν, καὶ οἱ Ἰσραηλιταὶ λατρεύοσι τὸν Θεόν, ἀλλ' ὁ προφῆτης Νάθαν κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ, ἀπέτρεψεν αὐτὸν εἰπὼν· «Τὸν ναὸν θὰ οἰκοδομήσῃ ὁ υἱός σου καὶ διάδογός σου καὶ οὐχὶ σύ, διότι ἐχυσας αἷμα πολὺ, πολέμων κατὰ τῶν Ἰεβουσαίων». Μετὰ ταῦτα ἐτακτοποίησε τὰ τῆς λατρείας τοῦ Θεοῦ, συνέταξε ποιήματα καὶ ψαλμοὺς καὶ εἰσήγαγε τὴν μουσικὴν εἰς τὴν λατρείαν τοῦ Θεοῦ.

Κατόπιν τακτοποιήσας τὸν στρατὸν του ἐκίνησε πόλεμον κατὰ τῶν Φιλισταίων καὶ ἄλλων ἐχθρῶν τῆς πατρίδος του, τοὺς ὁποίους νίκησας κατέστησε φόρου ὑποτελεῖς. Διὰ τοῦτο ὁ λαὸς ἐτίμα καὶ ἠγάπα αὐτὸν ὡς πατέρα του. Ἀλλ' ὁ θεοσεβὴς Δαβὶδ, ἂν καὶ ἦτο εἰς τόσῃν δόξαν, περιέπεσεν εἰς ἀμάρτημα, διὰ τὸ ὅποιον, ἅμα τὸν ἐπέπληξεν ὁ Νάθαν κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ, μετενόησε πικρῶς καὶ ἔκαμε τὸν ὥραιον ψαλμόν· «Ἐλέησόν με ὁ Θεός, κτλ.» ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ἀμάρτημά του ἦτο μέγα, διὰ τοῦτο ἐτιμωρήθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ὡς θὰ μάθωμεν.

«Ταπεινώθητε ὑπὸ τὴν κραταίαν χεῖρα τοῦ Θεοῦ, ἵνα ὑψώσῃ ὑμᾶς ἐν καιρῷ».
«Ἐλέησόν με ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν
οἰκτιρμῶν σου ἐξάλειψον τὸ ἀνόμημά μου».

35. Ὁ Ἀβεσσαλώμ.

Ὁ υἱὸς τοῦ Δαβὶδ Ἀβεσσαλώμ, ἦτο ὠραῖος, εὐγλωττος, εἶχεν ἀνά-
στημα ὑψηλὸν καὶ καλὴν συμπεριφορὰν πρὸς τὸν λαόν, καὶ διὰ τοῦτο
ἠγαπᾶτο πολὺ ὑπὸ τοῦ λαοῦ. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἦτο φιλόδοξος, ἀπεφάσισε
νὰ πολεμήσῃ τὸν πατέρα του, διὰ νὰ ἀρπάξῃ τὸν θρόνον. Διὰ τοῦτο
μεταβὰς εἰς Χεβρών συνήθροισε πολὺν στρατὸν καὶ ἐξεκίνησε κατὰ
τοῦ πατρὸς του.

Ὁ Ἰωάβ ἐφόνευσεν τὸν Ἀβεσσαλώμ κρεμάμενον ἀπὸ τῆς κόμης.

Ὁ Δαβὶδ, μαθὼν τοῦτο, ἐλυπήθη πολὺ καὶ φυχὼν ἐκ τῆς Ἱε-
ρουσαλὴμ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ ἀπέστειλε τὸν στρατηγόν
του Ἰωάβ μὲ πολὺν στρατὸν, ἵνα πολεμήσῃ τὸν Ἀβεσσαλώμ, μὲ τὴν
ἐντολὴν ὅμως νὰ μὴ φονεύσῃ αὐτόν. Ὅτε τὰ στρατεύματα συνην-
τήθησαν, ἐγένετο πεισματώδης μάχη, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐνίκησαν
τὰ στρατεύματα τοῦ Ἀβεσσαλώμ.

Τότε φεύγων οὗτος δρομακίως ἔριππος διὰ τινος δάσους ἐκρεμάσθη ἀπὸ τινος δένδρου, περιπλεχθείσης τῆς κόμης του. Τοῦτο ἰδὼν ὁ Ἰωάβ καὶ μὴ ἐνθυμηθεὶς τὴν ἐντολὴν τοῦ Δαβὶδ ἔδραμε καὶ τοξεύσας αὐτὸν ἐφόνευσεν.

Τοῦτο μαθὼν ὁ Δαβὶδ ἐλυπήθη πολὺ καὶ ἔκλαυσε πικρῶς λέγων· «Ἀβεσσαλώμ, Ἀβεσσαλώμ, υἱέ μου, υἱέ μου, εἶθε νὰ ἀπέθνησκον ἐγὼ ἀντὶ σοῦ, Ἀβεσσαλώμ υἱέ μου».

Μετὰ τὸ λυπηρὸν τοῦτο γεγονός, ἐπέστρεψε πάλιν ὁ Δαβὶδ εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, ἔνθα ἐξηκολούθει κυβερνῶν τὸ κράτος του.

Ὁ Δαβὶδ γηράσκει καὶ προκισθάνηται τὸν θάνατόν του συνήθοισεν τὸν λαὸν καὶ συνεβούλευσεν αὐτὸν νὰ μείνῃ πιστὸς εἰς τὸν Θεόν, ἀνέδειξε δὲ διάδοχόν του τὸν υἱόν του Σολομῶντα, εἰς τὸν ὁποῖον εἶπε νὰ οἰκοδομήσῃ ναὸν εἰς τὸν Θεόν.

Οἱ Ἰσραηλῖται ἐδέχθησαν μετὰ χαρᾶς τὸν νέον βασιλεῖα· ὁ δὲ Δαβὶδ, ὅστις καὶ προφητάναξ ἐκλήθη, διότι προεῖπε τὴν ἔλευσιν τοῦ Σωτῆρος, μετὰ τινα χρόνον ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 70 ἐτῶν, βασιλεύσας 40 ἔτη.

«Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου, ἵνα εὖ σοι γένηται καὶ ἵνα μακροχρόνιος γένη ἐπὶ τῆς γῆς».

36. Ὁ Σολομῶν.

Ὁ Σολομῶν, ὅμω ἐγένετο βασιλεὺς, προσέφερε θυσίαν εἰς τὸν Θεόν. Ὁ Θεὸς εὐχαριστηθεὶς πολὺ εἶπε κατ' ὄναρ τῷ Σολομῶντι· «Ζήτησον παρ' ἐμοῦ ὅ, τι θέλεις καὶ ἐγὼ θὰ σοι δώσω». Ὁ δὲ Σολομῶν ἐζήτησε σοφίαν καὶ φρόνησιν, ἵνα διοικήσῃ τὸ ἔθνος του μετὰ δικαιοσύνης.

Ὁ Θεὸς εὐχαριστηθεὶς ἐκ τούτου εἶπεν· «Ἐπειδὴ δὲν ἐζήτησας πλοῦτον καὶ δόξαν καὶ μακροβιότητα, ἅτινα εἶνε πρόσκαιρα ἀγαθὰ, διὰ τοῦτο δίδω σοι ὅχι ἔν μόνον, σοφίαν, ἀλλὰ καὶ πλοῦτον καὶ δύναμιν, ἵνα ἀναδειχθῇς ὑπέρτερος ὅλων τῶν βασιλέων». Ἐξυπνήσας ὁ Σολομῶν προσέφερε καὶ πάλιν θυσίαν εἰς τὸν Θεόν.

Τὴν Σοφίαν του ὁ Σολομῶν ἔδειξεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐν τῇ ἐξῆς περιστάσει. Δύο γυναῖκες κατέφκον ἐν ἐνὶ δωματίῳ, ἔχουσαι ἀνὰ ἓν τέκνον· ἡ μία τούτων, ἐπειδὴ τὸ τέκνον τῆς ἀπέθανε, τὸ ἔθεσε πλησίον τῆς ἄλλης καὶ ἔλαβε τὸ ζῶν ἐκείνης. Τὴν πρωίαν ἠγέρθη φιλονικίᾳ

μεταξύ τῶν γυναικῶν περὶ τοῦ ζῶντος τέκνου· καὶ διὰ τοῦτο μετέβησαν εἰς τὸν Σολομῶντα, ἵνα τὰς δικάσῃ. Ὁ Σολομῶν διέταξε τότε νὰ σχίσωσι τὸ παιδίον εἰς δύο καὶ νὰ δώσωσι τὸ ἥμισυ εἰς ἐκάστην τῶν γυναικῶν. Τοῦτο ἀκούσασα ἡ ἀληθὴς μήτηρ, ἐφώνησε· Βασιλεῦ, μὴ θανατώσῃς τὸ παιδίον· δός αὐτὸ εἰς τὴν ἄλλην, ἵνα ὑπάρχῃ τοῦλάχιστον εἰς τὴν ζώην». Τότε ὁ Σολομῶν ἐνόησεν, ὅτι αὕτη ἦτο ἡ ἀληθὴς μήτηρ καὶ διέταξε καὶ ἀπέδωκεν εἰς αὐτὴν τὸ παιδίον.

Ὁ Σολομῶν ὠκοδόμησεν ἐπὶ τοῦ ὄρους Ἀμορία μεγαλοπρεπέστατον ναόν, ὥς εἶπεν ὁ πατήρ του. Ἡ οἰκοδομὴ τοῦ ναοῦ διήρκεσεν ἑπτὰ συνεχῆ ἔτη κατὰ τὰ ὁποῖα ἐργάσθησαν χιλιάδες ἀνθρώπων καὶ πολλὰ χρήματα ἐδαπανήθησαν. Μετὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ μετεκόμισε τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης καὶ ἔκαμε τὰ ἐγκαίνια μεγαλοπρεπῶς κατὰ τὰ ὁποῖα ἐθυσίασε χιλιάδας βοῶν καὶ προβάτων, καὶ πολὺ πλῆθος λαοῦ συνέρρευσεν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ.

Μετὰ ταῦτα ὁ Σολομῶν ἔκτισε μεγαλοπρεπὴ κτίρια, ὡχύρωσε τὴν πόλιν, συνέταξε πολυάριθμον στρατὸν καὶ συνέγραψε τρεῖς χιλιάδας γνώμης, ὥς « Ἀρχὴ σοφίας, φόβος Κυρίου ». « Ὅστις εὐχεται κακὸν εἰς τοὺς γονεῖς του, ἐν μεγάλῃ ἀνάγκῃ θέλει μείνῃ ἀβοήθητος ». « Ὁ ἄνθρωπος ὀφείλει νὰ τιμᾷ τὴν παιδείαν παρὰ τὸν πλοῦτον, διότι δι' αὐτῆς φωτίζεται ὁ νοῦς καὶ μορφοῦται ἡ καρδία αὐτοῦ » κτλ. Ὁ Σολομῶν ἐγένετο μέγας βασιλεὺς καὶ διεκρίθη διὰ τὴν σοφίαν του, ἥτις ἐγνώσθη καὶ εἰς ἄλλα μέρη τοῦ κόσμου. Διὰ τοῦτο πολλοὶ ξένοι ἤρχοντο εἰς Ἱερουσαλήμ, διὰ νὰ ἀκούσωσι καὶ θαυμάσωσι τὸν Σολομῶντα.

Ἀλλ' ὅτε ὁ Σολομῶν ἐγήρασε, μὲ ὅλην τὴν δόξαν του καὶ τὴν σοφίαν ἡμάρτησε, διότι ἔλαβε γυναῖκα ἀλλόφυλον παρὰ τὴν διαταγὴν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐλάτρευσε τὰ εἰδωλά. Διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς ὠργίσθη καὶ τῷ παρήγγειλεν ὅτι τὸ βασιλείον του μετὰ τὸν θάνατόν του θὰ διαίρεθῃ εἰς δύο, καὶ ἄλλα δυστυχήματα θέλουσι τῷ συμβῆ. Καὶ τῷ ὄντι μετ' ὀλίγον πολλοὶ ἐχθροὶ ἀπέσπασαν πολλὰς χώρας ὑποκειμένας εἰς τοὺς Ἰουδαίους καὶ τὸν ἴδιον ἠπείλησαν. Ὁ Σολομῶν μετανοήσας τότε συνέγραψεν ἐν βιβλίῳ περὶ τῆς ματαιότητος τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων καὶ ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 60 ἐτῶν, ἀφ' οὗ ἐβασίλευσε 40 ἔτη.

«Τοὺς ἀγαπῶντας σοφίαν ἀγαπᾷ ὁ Θεός».

37. Διαίρεσις τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰσραήλ.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σολομῶντος τὸ βασιλείον του διηρέθη εἰς

δύο. Καὶ τὸ μὲν ἀπετέλεσαν αἱ δύο φυλαὶ τοῦ Ἰούδα καὶ τοῦ Βενιαμίν, καὶ ὠνομάσθη βασιλείον τοῦ Ἰούδα ἔχον βασιλέα τὸν Ῥοβοάμ· καὶ πρωτεύουσαν τὴν Ἱερουσαλήμ· τὸ δὲ ἄλλο ἀπετέλεσαν αἱ ἄλλαι δέκα φυλαί, καὶ ὠνομάσθη βασιλείον τοῦ Ἰσραὴλ ἔχον βασιλέα τὸν Ἱεροβοάμ καὶ πρωτεύουσαν τὴν Σαμάρειαν.

Ἄλλ' ὁ Ἱεροβοάμ ἦτο ἀτεβὴς καὶ ὑπεχρέωνε τοὺς Ἰσραηλίτας νὰ λατρεύωσι τὰ εἰδωλα. Καὶ οἱ διάδοχοι δ' αὐτοῦ ὑπῆρξαν ἀσεβέστατοι καὶ ἰδίως ὁ Ἀχάζ, ὅστις ἐξηκολούθησε νὰ παρανομῇ καὶ νὰ ἀρπάξῃ τὰ ξένα κτήματα, μέχρις οὗτο ἐφονεύθη εἰς τινὰ πόλεμον.

Καὶ οἱ ὕστερον αὐτοῦ βασιλεῖς ἦσαν ἀσεβεῖς, καὶ διὰ τοῦτο συνέβαινον ταρχαί· μέχρις οὗτο ὁ βασιλεὺς τῶν Ἀσσυρίων Σαλμανάσαρ ἐκυρίευσεν τὸ βασιλείον τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ἀπήγαγε τοὺς Ἰσραηλίτας αἰχμαλώτους εἰς τὴν πρωτεύουσάν του Νινευί.

Ἀλλὰ καὶ οἱ βασιλεῖς τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα δὲν ὑπῆρξαν ὅλοι εὐσεβεῖς. Οἱ περισσότεροι τούτων ἦσαν ἀσεβέστατοι, καὶ ἰδίως ὁ Ἀχάζ, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἡ εἰδωλολατρεία κατέστη γενική, καὶ ὁ ἐγγονος αὐτοῦ Μανασσῆς, ὅστις ἐφόνευσεν καὶ τὸν προφῆτην Ἡσαΐαν, διότι οὗτος ἐπέπληττεν αὐτὸν διὰ τὰς παρανομίας του. Διὰ τοῦτο ἐκυριεύθη καὶ τὸ βασιλείον τοῦ Ἰούδα ὑπὸ τοῦ Ναβουχοδονόσορος, βασιλεῖος τῶν Βαβυλωνίων, κατεστράφη δὲ ἡ Ἱερουσαλήμ, καὶ οἱ Ἰσραηλίται ἀπῆχθησαν αἰχμάλωτοι εἰς τὴν Βαβυλῶνα.

38. Ὁ Τωβίτ.

Μεταξὺ τῶν αἰχμαλώτων Ἰσραηλιτῶν ἐν Νινευί ὑπῆρχε καὶ εὐσεβὴς τις πλούσιος καὶ ἐλεήμων, ὅστις ἐκαλεῖτο Τωβίτ. Οὗτος κατόπιν ἐγένετο πτωχός, διότι ὁ στρατηγὸς Σεναχηρίμ ἀπῆρσε τὴν περιουσίαν, κόπρος δὲ πτηνοῦ πεσοῦσα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του, ἐν ᾧ ἔκοιματο ἐξῶθεν τῆς οἰκίας του, ἐτύφλωσεν αὐτόν.

Ὁ Τωβίτ, μὴ δυνάμενος πλέον νὰ ἐργασθῇ, περιέπεσεν εἰς μεγάλην πείναν· ἔζη δὲ ἐκ τῆς ἐργασίας τῆς γυναικὸς του. Ὅλα ὁμῶς ταῦτα ὁ Τωβίτ ὑπέφερεν ἀγογγύστως.

Ὁ Τωβίτ προβλέπων τὸν θάνατόν του ἐκάλεσε τὸν υἱόν του Τωβίαν καὶ ἀφ' οὗτο συνεβούλεσσε νὰ φοβῆται τὸν Θεόν καὶ νὰ φυλάττῃ τὰς ἐντολάς του, νὰ τιμῇ τὴν μητέρα του καὶ νὰ εἶνε δίκαιος καὶ φιλόνηρος πρὸς ὅλους, τῷ εἶπε νὰ μεταβῇ εἰς Ῥάγουσ τῆς Μηδίας πρὸς τὸν Γαβαήλ καὶ νὰ λάβῃ δέκα τάλαντα, τὰ ὅποια εἶχε δανείσῃ.

εἰς αὐτόν, διὰ νὰ ἀνγκουφισθῶσιν ἐκ τῆς πενίας, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχον καταντήσει.

Ὁ Τωβίας ἀποχαιρετίσας τὸν πατέρα του ἐξεκίνησε διὰ νὰ μεταβῇ εἰς Ῥάγου, ὅποτε καὶ ὁδὸν εὔρε συνοδοιπόρον νέον τινά. Οὗτος ἦτο ὁ ἄγγελος Ῥαφαήλ, ἀποσταλὴς παρὰ τοῦ Θεοῦ, ἵνα ὁδηγήσῃ τὸν Τωβίαν.

Οἱ συνοδοιπόροι προχωροῦντες ἔφθασαν εἰς τὸν Τίγρητα ποταμόν, ἔνθα ὁ Τωβίας θελήσας νὰ λουσθῇ ἐτρόμαξεν ἰδὼν ἰχθὺν μέγαν, ὅστις ὤρμησε νὰ τὸν καταπῇ. Τὸν ἰχθὺν ὁμοῦς τοῦτον συνέλαβεν ὁ Τωβίας κατὰ διαταγὴν τοῦ συνοδοιπόρου του τὸν ἔσυρεν ἔξω καί, ἀφοῦ ἔλαβε τὸ ἥπαρ, τὴν καρδίαν καὶ τὴν χολήν, ἅτινα ἐφύλαξεν ὡς ἱαμακτικὰ φάρμακα, ἐκάθισαν καὶ ἔφαγον.

Μετὰ ταῦτα ἐξηκολούθησαν βαδίζοντες, ὅποτε ὁ συνοδοιπόρος τοῦ Τωβία συνεβούλευσεν αὐτόν νὰ λάβῃ γυναῖκα τὴν θυγατέρα τοῦ Ῥαγουήλ, Σάρραν. Ὅτε ἔφθασαν εἰς τὴν πόλιν, ἐφιλοξενήθησαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ῥαγουήλ· ὁ δὲ Τωβίας ἐνυμφεύθη τὴν Σάρραν, ἥτις εἶχεν ὑπανδρευθῇ ἐπτάκις, καὶ οἱ ἐπτά ἄνδρες τῆς τὴν πρώτην νύκτα τοῦ γάμου εἶχον ἀποθάνῃ. Διὰ τοῦτο ἔλεγον, ὅτι ἡ Σάρρα πνεῦμα πονηρὸν εἶχει τὸ ὁποῖον ἀπέπνιγεν αὐτούς. Ἀλλὰ τὸν κίνδυνον τοῦτον ἀπέφυγεν ὁ Τωβίας ἀκολουθήσας τὰς παραγγελίας τοῦ συνοδοιπόρου του καὶ ἐπικαλεσθεὶς τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ.

Μετὰ ταῦτα λαβὼν καὶ τὰ δέκα τάλαντα παρὰ τοῦ Ραβαήλ, ἐπέστρεψε μετὰ τῆς Σάρρας καὶ τοῦ συνοδοιπόρου του εἰς τὴν πατρίδα του, ἔνθα τοὺς ὑπεδέχθησαν οἱ γονεῖς του μετὰ δακρύων. Τότε ἐθεράπευσεν ὁ Τωβίας καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ πατρὸς του κατὰ συμβουλήν του συνοδοιπόρου του, κρίσας αὐτοὺς μὲ τὴν χολήν τοῦ ἰχθύος.

Ὁ Τωβίτ ὑπ' εὐγνωμοσύνης κινούμενος προσέφερεν εἰς τὸν συνοδοιπόρον τοῦ παιδίου του πολλὰ χρήματα, ἀλλ' ὁ συνοδοιπόρος ἀπεκρίθη· «Δοξάζατε καὶ εὐχαριστήσατε τὸν δοτῆρα παντὸς ἀγαθοῦ, Θεόν, ὅστις ἠυδόκησε νὰ σὲ ἐλεήσῃ. Ἐγὼ εἰμι ὁ ἄγγελος Ῥαφαήλ. Ἦδη καιρὸς νὰ ἀπέλθω».

Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Τωβίτ ἐξεπλάγησαν καὶ ἐθαύμασαν. Ἀλλ' ὁ ἄγγελος ἐνθαρρύνων αὐτοὺς εἶπεν· «Εἰρήνη ὑμῖν» καὶ ἐγένετο ἄφαντος ἀνελθὼν εἰς τὸν οὐρανόν.

Τότε ἠὺχαρίστησαν ὅλοι ἀπὸ καρδίας τὸν Θεόν, διὰ τὰς πολλὰς του εὐεργεσίας καὶ ἔζησαν τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς των ἐν εὐσεβείᾳ.

39. Προφῆται.

Προφῆται ὠνομάζοντο ἄνδρες εὐσεβεῖς, οἱ ὅποιοι ἐμπνεόμενοι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ προέλεγον εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὰ μέλλοντα νὰ συμβῶσι. Οὗτοι ἐδίδασκον τὸν λαὸν τὸν Νόμον τοῦ Θεοῦ καὶ ἤλεγχον τὸν λαόν, ὅταν οὗτος περιέπιπτεν εἰς ἁμαρτίας. Καὶ αὐτοὺς τοὺς βασιλεῖς μετὰ παρρησίας ἤλεγχον διὰ τὰς παρεκτροπὰς των, καὶ διὰ τοῦτο κατεδιώκοντο, ἐθασκνίζοντο καὶ ἐνίοτε ἐθανατώνοντο.

Οἱ προφῆται προεῖπον τὴν ἔλευσιν τοῦ Σωτῆρος, ὅστις ἐμελλε νὰ σώσῃ τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὴν εἰδωλολατρείαν καὶ τὴν ἁμαρτίαν καὶ ὁδηγήσῃ αὐτοὺς εἰς τὴν λατρείαν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ. Ἐπιστημότεροι ἐκ τῶν προφητῶν εἶνε ὁ Ἡλίας, ὁ Ἰερεμίας, ὁ Ἰεζεκιήλ, ὁ Δαυιδ καὶ ὁ Ἡσαίας.

40. Ὁ Προφῆτης Ἡλίας.

Ὁ Ἡλίας ἀνεφάνη ἐπὶ τοῦ ἁσέβου βασιλέως τῶν Ἰσραηλιτῶν Ἀχαάβ, τὸν ὅποιον πολλάκις ἤλεγξε διὰ τὴν ἁσέβειάν του. Ὁ Ἡλίας, ἀφοῦ προεῖπεν εἰς τὸν Ἀχαάβ, ὅτι ἐπὶ τρία ἔτη δὲν θὰ πέσῃ οὔτε δρόσος οὔτε βροχὴ ἕνεκα τῆς ἁσέβειας αὐτοῦ καὶ τοῦ λαοῦ, ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἔρημον πλησίον τοῦ χειμάρρου Χορράβ, ἐνθα οἱ κόρακες ἔφερον εἰς αὐτὸν ἄρτον καὶ κρέας.

Ὅτε δὲ μετὰ τινὰ χρόνον ἐξηράνθη ὁ χειμάρρος, μετέβη εἰς Στρεπτά τῆς Σιδωνίας, ἐνθα ἐτρέφετο ὑπὸ τῆς χάριτος Σερεφθείας, τῆς ὁποίας τὰ ἄλφυρα καὶ τὸ ἔλαιον δὲν ἐξηντλοῦντο κατὰ παράκλησιν τοῦ Ἡλία πρὸς τὸν Θεόν.

Ὅτε δὲ παρῆλθον τὰ τρία ἔτη κατὰ τὰ ὅποια οὐδὲν ὅπως ἔβρεξε, τότε προσκλήθει μετέβη εἰς τὸν Ἀχαάβ. Οὗτος καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ μετανοήσας παρεκάλεσε τὸν Ἡλίαν ὅπως παρακαλῇ τὸν Θεὸν νὰ βρέξῃ. Ὁ Ἡλίας, ἀφοῦ ἔκαμε τὸ θαῦμα, καθ' ὃ πῦρ ἐξ οὐρανοῦ κατέπεσε καὶ κατέκλυσε τὸν βοῦν, ὃν ἤθελον νὰ θυσιάσωσιν εἰς τὸν Βάαλ, παρεκάλεσε τὸν Θεὸν νὰ βρέξῃ. Ὁ Θεὸς ἀκούσας τῆς παρακλήσεως τοῦ Ἡλία καὶ ἰδὼν τὴν μετάνοιαν τοῦ λαοῦ ἔβρεξε βροχὴν ῥαγδαίαν.

Μετὰ ταῦτα ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἔρημον καὶ ἐπαυλῆθεν ὅτε ἔμαθεν, ὅτι ὁ Ἀχαάβ ἤρπασε διὰ τῆς βίας τὴν ἄμπελον τοῦ Ναβουθαὶ καὶ αὐτὸν τὸν ἴδιον κατεδίκησεν εἰς τὸν διὰ λιθοβολισμοῦ θάνατον. Τότε ἤλεγξε πικρῶς τὸν Ἀχαάβ καὶ τὴν ἀσεβῆ αὐτοῦ σύζυγον Ἰεζάβελ καὶ προεῖπεν εἰς αὐτοὺς τὸ οἰκτρὸν τέλος των. Καὶ ὄντως ὁ μὲν Ἀχαάβ ἐφονεύθη ἐν τινι πολέμῳ, ἡ δὲ Ἰεζάβελ μαθοῦσα τὸν θάνατον τοῦ συζύγου τῆς ἔπεσεν ἐκ τινος παραθύρου καὶ κατασυνετρίβη.

Ὅτε ἐγήρασεν ὁ Ἡλίας ἐξέλεξεν ὡς διάδοχον τὸν Ἐλισσαῖον καὶ ἀπῆλθε μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν Ἱεριχώ διαβὰς τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν διὰ τῆς μηλωτῆς τοῦ ἀβρόχοις ποσίν. Ἐν ᾧ δὲ μίαν ἡμέραν ἐπορεύοντο καὶ οἱ δύο, ἀνελήφθη ὁ Ἡλίας, εἰς τοὺς οὐρανοὺς. Ὁ Ἐλισσαῖος τότε ἐζήτησε τὴν μηλωτὴν, τὴν ὁποίαν ὁ Ἡλίας ἔρριπεν εἰς αὐτὸν ὡς κληρονομίαν. Ὁ Ἐλισσαῖος πολλάκις συνεβούλευσε τοὺς ὁμοφύλους του νὰ μένωσι πιστοὶ εἰς τὸν ἀληθινὸν Θεόν, ἐβοήθησεν αὐτοὺς εἰς τοὺς κατὰ τῶν ἀλλοφύλων πολέμους καὶ πλείστα θαύματα ἔκαμεν.

41. Ἡσαΐας, Ἱερεμίας, Ἰεζεκιήλ.

Ὁ Ἡσαΐας προεφήτευσεν εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας τὴν ἔλευσιν τοῦ Σωτῆρος, τὴν γέννησιν αὐτοῦ ἐκ τῆς παρθένου καὶ πολλὰ συμβάντα κατὰ τὸν βίον τοῦ Ἰησοῦ.

Ὁ Ἱερεμίας προεφήτευσεν τὴν καταστροφὴν τοῦ Ἰουδαικοῦ βασιλείου, ἐνεκὰ τῆς ἀσεβείας. Μετὰ δὲ τὴν καταστροφὴν τῆς πόλεως Ἱερουσαλὴμ καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν Ἰσραηλιτῶν ὑπὸ τοῦ Ναβουχοδονόσσου ἔγραψε θρήνους (Ἱερεμιάδας), διὰ τῶν ὁποίων μετὰ πολλῆς θλίψεως ἐθρήνησε τὰ συμβάντα ταῦτα.

Ὁ δὲ Ἰεζεκιήλ διέτριβε κυρίως παρὰ τὸν ποταμὸν Χοβάρ. Ὁ Ἰεζεκιήλ προεφήτευσεν καὶ οὗτος τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ μετὰ θάρρους ἤλεγξε τὴν ἀσέβειαν τοῦ Ἰουδαικοῦ λαοῦ. Ἐνεκὰ τούτου κατεδιώχθη καὶ ἐφονεύθη ὑπὸ τινος κριτοῦ Ἑβραίου.

42. Ὁ Δανιήλ.

Ἐκ τῶν ἀπαχθέντων Ἰουδαίων εἰς τὴν Βαβυλῶνα ὁ Ναβουχοδονόσωρ ἐξέλεξε τέσσαρες νέους, τὸν Δανιήλ, τὸν Ἀνανίαν, τὸν Ἀζαρίαν καὶ τὸν Μισαήλ, τοὺς ὁποίους παρέλαθεν εἰς τὰ ἀνάκτορά του καὶ ἀνέθρεψεν ἐπιμελῶς ἐπὶ τρία ἔτη.

Οἱ νέοι οὗτοι διετήρησαν τὴν πρὸς τὸν Θεὸν πίστιν καὶ διεκρίθησαν διὰ τὴν σοφίαν καὶ σύνεσιν. Ἐκ τούτων ἰδίως διεκρίθη ὁ Δανιήλ, εἰς τὸν ὅποιον ὁ Θεὸς ἔδωκε καὶ τὸ προφητικὸν χάρισμα.

Οὗτος, ἐν ᾧ ἀκόμη ἦτο νέος, ἔδειξε τὴν σοφίαν του ὡς ἐξῆς· Γυνὴ τις Σωσάννα καλουμένη, συκοφαντηθεῖσα κατεδικάσθη εἰς θάνατον. Ὅτε δὲ αὕτη ἀπήγετο νὰ θανατωθῇ, ὁ Δανιήλ, ἐκράυασεν· «Ἡ γυνὴ αὕτη εἶναι ἀθώα. Ἐπειτα δέ, ἀνακρίνας τοὺς κατηγοροὺς αὐτῆς κατ' ἰδίαν, ἀπέδειξεν ὅτι οὗτοι ἀντέφασκον. Καὶ οὕτως ἡ μὲν γυνὴ ἐσώθη, οἱ δὲ κατήγοροι κατεδικάσθησαν εἰς θάνατον.

Ἄλλοτε πάλιν ὁ Δανιήλ ἀπέδειξε τὴν σοφίαν του ἐξηγήσας τὰ ἐνύπνια τοῦ Ναβουχοδονόσορος, τὰ ὅποια οὐδεὶς τῶν σοφῶν ἠδυνήθη νὰ ἐξηγήσῃ. Ἐνεκα τούτου ὁ Ναβουχοδονόσωρ ἀνέδειξεν αὐτὸν μέγαν ἄρχοντα τῆς Βαβυλώνος.

43. Οἱ τρεῖς παῖδες ἐν τῇ καμίνῳ.

Ὁ Ναβουχοδονόσωρ ὑπερήφανευθεὶς ἐκ τινος νίκης διέταξε νὰ στῶσιν ἐν μέσῳ τῆς πεδιάδος χρυσὴν εἰκόνα του καὶ ἐκάλειεν ὅλους διὰ κήρυκος νὰ ἔλθωσι νὰ προσκυνήσωσιν αὐτήν. Πάντες ἔσπευσαν νὰ προσκυνήσωσιν αὐτήν, πλὴν τοῦ Ἀνανία, Ἀζαρία καὶ Μισαήλ, τοῦ Δανιήλ ἀπουσιάζοντος.

Ὁ βασιλεὺς μαθὼν τοῦτο ὠργίσθη καὶ προσεκάλεσεν αὐτοὺς ἐνώπιόν του. Οὗτοι τότε μετὰ θάρρους εἶπον ὅτι μόνον τὸν ἀληθινὸν Θεὸν προσκυνοῦσι καὶ αὐτὸν μόνον λατρεύουσι. Τότε ὁ βασιλεὺς διέταξε καὶ ἔροιψαν αὐτοὺς εἰς τὴν καιομένην καμίνον. Ἀλλ' οἱ μὲν ῥίψαντες τοὺς παῖδας κατεκάησαν, οἱ δὲ νέοι οὐδὲν ἔπαθον, διότι ἄγγελος κατελθὼν μετέβαλε τὸ πῦρ εἰς δρόσον. Οἱ νέοι περιπατοῦντες ἐν τῇ καμίνῳ ἔψαλλον καὶ ἑδοξολόγουν τὸν Θεόν. Τοῦτο ἰδὼν ὁ βασιλεὺς ἐξέπλῃ καὶ διέταξε νὰ ἐξαγάγῃ τοὺς παῖδας ἐκ τῆς καμίνου. Ἐξέδωκε δὲ διάταγμα, διὰ τοῦ ὁποίου ἐπέβαλλε θάνατον εἰς ἐκεῖνον, ὅστις ἤθελε βλασφημῆσαι τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ τῶν τριῶν παίδων.

44. Ὁ Δανιήλ ἐν τῷ μέσῳ τῶν λεόντων.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ναβουχοδονόσορος βασιλεὺς ἐγένετο ὁ υἱὸς αὐτοῦ Βαλτάσαρ, τὸν ὅποιον πολεμήσας Δαρείος ὁ Μῆδος ἐφόνευσε.

Ἐπὶ τοῦ Δαρείου ὁ Δαυιὴλ κατέστη εἰς ἐκ τῶν τριῶν ἀρχόντων τοῦ βασιλείου. Διὰ τοῦτο ἐφθόνησαν αὐτὸν οἱ λοιποὶ μεγιστᾶνες καὶ ἐσκέφθησαν νὰ εὕρωσι τρόπον νὰ κατηγορήσωσιν αὐτόν.

Οἱ μεγιστᾶνες οὗτοι ἐγνώριζον, ὅτι ὁ Δαυιὴλ προσήγγετο τρεῖς τῆς ἡμέρας πρὸς τὸν Θεόν. Ἐνεφανίσθησαν λοιπὸν εἰς τὸν βασιλέα καὶ ἔπεισαν αὐτόν νὰ ἐκδώσῃ διάταγμα ἀπαγορεύον εἰς πάντα νὰ ζητήσῃ τι ἐπὶ τριάκοντα ἡμέρας παρ' ἄλλου τινὸς ἢ παρὰ τοῦ βασιλέως, ὅστις δὲ παρκαούσῃ νὰ πέπτῃται εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων.

Ὁ Δαυιὴλ ἐν τῷ μέσῳ τῶν λεόντων.

Ὁ Δαυιὴλ, ὡς ἦτο ἐπόμενον, παρέβη τὸ διάταγμα, διότι προσήγγετο πρὸς τὸν Θεόν. Οἱ μεγιστᾶνες εὐθὺς κατηγορήσαν τὸν Δαυιὴλ πρὸς τὸν βασιλέα, ὅστις διέταξε καὶ ἔρριψαν τὸν Δαυιὴλ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων.

Ἀλλ' ὁ Δαυιὴλ ἔμεινε μίαν ὁλόκληρον νύκτα ἐν τῷ λάκκῳ ἀβλαβής, διότι ὁ Θεὸς ἐπεμψεν ἄγγελον, ὅστις ἔφραξε τὰ στόματα τῶν λεόντων. Τὴν πρωΐαν δ' ἐλθὼν ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν λάκκον καὶ ἰδὼν τὸ θαῦμα, τὸ μὲν Δαυιὴλ ἠλευθέρωσε, τοὺς δὲ συκοφάντας του ἔρριψεν εἰς τὸν λάκκον, ἐνθὰ ἀμέσως κατεσπάραξαν αὐτοὺς οἱ λέοντες.

45. Οἱ Ἰουδαῖοι μέχρι τῆς γεννήσεως τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ὅτε Κύρος ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν ἐκυρίευσεν τὴν Βαβυλῶνα ἔδωκε τὴν ἄδειαν εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ. Πεντήκοντα χιλιάδες Ἰσραηλιτῶν λαβόντες τὰ ἱερὰ σκευὴ τοῦ ναοῦ ἐπανῆλθον εἰς Ἱερουσαλὴμ ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Ζωραδάβελ καὶ τοῦ ἀρχιερέως Ἰησοῦ. Ἐπιστρέψαντες οὗτοι εἰς Ἱερουσαλὴμ, τὴν ὅποιαν εὗρον ἔρημον καὶ κατεστραμμένην, ἔκτισαν τὸν ναὸν καὶ τὰ τεῖχη καὶ διφκοῦντο ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων.

Ὅτε ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος ἐκυρίευσεν τὸ Περσικὸν κράτος μετέβη εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, ἔνθα ὑπεδέχθησαν αὐτὸν ὁ μέγας ἀρχιερεὺς καὶ ὅλοι οἱ ἱερεῖς, ἐνδεδυμένοι μὲ τὰς ἱερατικὰς στολὰς καὶ πλῆθος λαοῦ. Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος ἀπέδειξε σέβας πρὸς τὰ ἱερὰ καὶ τὸν μέγαν ἀρχιερέα καὶ εὐχαριστηθεὶς ἐκ τῆς ὑποδοχῆς ἐλάτρυνε τοὺς φόρους κατὰ πᾶν ἐβδομὸν ἔτος.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου ἡ Ἰουδαία ἀπετέλεσε μέρος τοῦ κράτους τοῦ βασιλέως τῆς Αἰγύπτου Πτολεμαίου τοῦ Σωτῆρος. Ἐπὶ τοῦ διαδόχου δὲ αὐτοῦ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου μετεφράσθη ἐκ τῆς Ἑβραϊκῆς εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν (283 π. Χ.) ὑπὸ 72 ἐρμηνευτῶν ἡ Παλαιὰ Διαθήκη.

Ἡ Ἰουδαία διετέλεσεν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Πτολεμαίων ὑπὲρ τὰ 100 ἔτη. Μετὰ ταῦτα δὲ ὑπετάγη εἰς τοὺς βασιλεῖς τῆς Συρίας. Ὅτε ἐγένετο βασιλεὺς τῆς Συρίας Ἀντίοχος ὁ Ἐπιφανής, αὗτος ἤρπασεν ὅσα εὗρισκοντο ἐν τῇ νὰ καὶ διέταξε τοὺς Ἰσραηλίτας ἐπὶ ποινῇ θανάτου νὰ λατρεύωσι τὰ εἰδῶλα. Τότε πολλοὶ τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐθανατώθησαν, διότι δὲν ὑπήκουσαν εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ βασιλέως, πολλοὶ δὲ ἔφυγον εἰς τὰ ὄρη. Μεταξὺ τούτων ἦτο ὁ ἱερεὺς Ματθαθαίας μετὰ τῶν πέντε υἱῶν του, ὅστις ἐκ τῶν ὁρέων ἐπέπιπτε συχνάκις κατὰ τῶν ἐγθρῶν τῆς θρησκείας του.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ματθαθίου, ἀρχηγὸς τῶν ἐπὶ τῶν ὁρέων Ἰσραηλιτῶν ἐγένετο ὁ υἱὸς του Ἰούδας ὁ Μακκαθαῖος, ὅστις συναθροίσας 10,000 Ἰσραηλιτῶν ἐπέπεσε κατὰ τοῦ στρατοῦ τοῦ Ἀντιόχου, ἐνίκησεν αὐτὸν καὶ ἐπανεστάτησεν τὴν Ἱερουσαλὴμ. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰούδα ἐγένοντο ἄλλοι ἀρχηγοὶ εὐσεβεῖς καὶ γενναῖοι καὶ ἰδίως ὁ Ἴρκανὸς Α', ἀδελφὸς τοῦ Ἰούδα, οἵτινες ἐνίκησαν τοὺς διαφόρους βασιλεῖς τῆς Συρίας καὶ κατέστησαν τὴν Ἰουδαίαν βασιλεῖον ἰσχυρὸν καὶ μέγα.

Ὅτε ὁμοῦς ἐγένετο βασιλεὺς ὁ Ἑρκανὸς Β', τὸ βασίλειον ἤρχισε νὰ παρὰλύῃ, διότι ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἀριστόβουλος, βοηθούμενος ὑπὸ τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων, ἀφῆρεσε τὸ βασιλικὸν ἀξίωμα ἀπὸ τὸν ἀδελφόν του.

Τότε ὁ στρατηγὸς τῶν Ῥωμαίων Πομπήιος, βοηθούμενος καὶ ὑπὸ τῶν φίλων τοῦ Ἑρκανοῦ Β', εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ ὑπέταξε μετὰ τινα ἀντίστασιν τὸν Ἀριστόβουλον καὶ κατέστησε τὴν Ἰουδαίαν ἐπαρχίαν Ῥωμαϊκὴν. Ταύτης βασιλεὺς ἐγένετο ὁ Ἡρώδης, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐγεννήθη ὁ Σωτὴρ ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, καὶ ὡς προεῖπον οἱ προφῆται.

46. Γεωγραφία τῆς Ἀγίας Γῆς.

Ἡ Ἀγία Γῆ ὠνομάζετο ἡ χώρα, ἐν ᾗ ἐλθὼν κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ κατέκνησεν ὁ Ἀβραάμ καὶ οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ. Αὕτη ἐκαλεῖτο Παλαιστίνη, Γῆ τῆς Ἐπαγγελίας κλπ. καὶ κατὰ τὴν ἀρχαιοτάτην ἐποχὴν Χαναάν. Ἡ Χαναάν ἐκτετο εἰς τὰ ΝΔ παρὰλιὰ τῆς Ἀσίας, παρὰ τὴν Μεσόγειον θάλασσαν καὶ ἦτο εὐφορὸς καὶ πλουσία εἰς παρὰγωγὴν διαφόρων προϊόντων, καὶ διὰ τοῦτο ἐλέγετο ὅτι ἦτο γῆ ῥέουσα μέλι καὶ γάλα.

Ὅρη. ὁ Ἄβανος ὀνομαστὸς διὰ τὰς κέδρους του, ὅστις χωρὼν πρὸς Ν χωρίζεται εἰς δύο κλάδους, ὧν ὁ μὲν πρὸς Α τοῦ Ἰορδάνου καλεῖται Ἀντιλίβανος, ὁ δὲ πρὸς Δ Ἑρμών καὶ Σιών. — Τὸ Θαβώρ, ἐπὶ τοῦ ὁποίου μετεμορφώθη ὁ Ἰησοῦς. — Ὁ Κάριμλος. — Τὸ Γεβάλ. — Τὸ Γαζίζιν, εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὁποίου ἦτο τὸ φρέαρ τοῦ Ἰακώβ. — Τὸ Ὅρος Ἐλαιῶν ἔχον τρεῖς κορυφάς· ἀπὸ τούτου ἀνελήθη ὁ Χριστὸς εἰς τοὺς οὐρανοὺς. — Καὶ τὸ Ναβαῦ, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἰδὼν ὁ Μωϋσῆς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας ἀπέθανε.

Πεδιάς εἶνε ἡ τοῦ Ἰορδάνου ἐκτεινομένη ἀπὸ τῆς Γεννησαρέτ μέχρι τῆς Νεκρᾶς θαλάσσης.

Κοιλάδες εἶνε πολλαί, ὧν ἀπισημοτέρη εἶνε ἡ μετὰξὺ Γεβὰλ καὶ Γαζίζιν, ἔνθα ἐλθὼν ὁ Ἀβραάμ ἐκ Χαρρὰν τῆς Μεσοποταμίας, κατέκνησε μετὰ τῆς Σάρρας καὶ τοῦ ἀνεψιοῦ του Λώτ.

Ἐρημοί. ἡ τῆς Ἰουδαίας παρὰ τὴν δυτικὴν ἀκτὴν τῆς Νεκρᾶς θαλάσσης, ἐν ᾗ ὁ Ἰωάννης ἐκήρυττε μετάνοιαν.

Ποταμὸς εἶνε ὁ Ἰορδάνης, ὅστις πηγάζων ἐκ τοῦ Ἑρμών, διερ-

ρείει τὴν Παλαιστίνην καὶ ἐκβάλλει εἰς τὴν Νεκρὰν Θάλασσαν. Ἐν αὐτῷ ἐβαπτίσθη ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός.

Χεῖμαρροι· εἶνε πολλοί· σπουδασιότερος εἶνε ὁ τῶν Κέδρων, ὅστις πηγάζων ἐκ τοῦ Ὄρους τῶν Ἑλαιῶν ἐκβάλλει εἰς τὴν αὐτὴν θάλασσαν.

Λίμναι εἶνε ἡ Μερώμ.—Ἡ Γεννησαρέτ ἡ λίμνη τῆς Τιβεριάδος ἡ θάλασσα τῆς Γαλιλαίας, παρὰ τὴν ὁποίαν προσεκάλεσεν ὁ Ἰησοῦς τινὰς τῶν πρώτων μαθητῶν του.—Καὶ ἡ Ἀσφαλιῖτις, διότι περιέχει ἄσφαλτον, ἡ Νεκρὰ θάλασσα, διότι οὔτε ζῶον οὔτε φυτὸν φαίνεται ἐν αὐτῇ ὑπάρχον.

Ἐπαρχαί. Ἡ Χαναὰν ἐπὶ Ῥωμαίων διηρέθη εἰς 4 ἐπαρχίας. 1) εἰς τὴν τῆς Γαλιλαίας· 2) εἰς τὴν τῆς Σαμαρείας· 3) εἰς τὴν τῆς Ἰουδαίας καὶ 4) εἰς τὴν τῆς Περιοίας κειμένης πρὸς Α. τοῦ Ἰορδάνου.

Πόλεις ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ ἦσαν· Ἡ Καπερναοὺμ (ἐρείπια νῦν), ἐν ἣ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διέτριβεν ὁ Κύριος.—Ἡ Κανά (χωρίον νῦν), ἐν ἣ ἐτέλεσε τὸ πρῶτον θαῦμα ὁ Κύριος.—Ἡ Ναζαρέτ, ἐνθα διέτριβεν ἡ Μαρία καὶ ὁ μνηστήρ αὐτῆς Ἰωσήφ. Ἐν αὐτῇ ηὔξήθη καὶ προέκοπτεν ὁ Ἰησοῦς. Ἐξ αὐτῆς ἐκλήθη Ναζωραῖος ἡ Ναζαρενός.—Ἡ Ναϊν, ἐν ἣ ἀνέστησε τὸν μονογενῆ υἱὸν τῆς χήρας.

Ἐν τῇ Σαμαρείᾳ ἦσαν· Ἡ Σαμάρεια, νεωτέρᾳ πρωτεύουσα τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰσραὴλ. Ἐν αὐτῇ πρῶτος ὁ ἀπόστολος Φίλιππος ἐκήρυξε τὸ Εὐαγγέλιον.—Ἡ Συχέμ, ἀρχαιοτέρα πρωτεύουσα τοῦ Ἰσραὴλ.

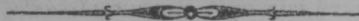
Ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἦσαν· Ἡ Ἱερουσαλήμ, ἥτις ἦτο πρωτεύουσα καὶ ἐγένετο ἡ πολυπληθεστέρα καὶ μεγίστη πόλις τῆς Χαναὰν. Αὕτη κατ' ἀρχὰς ἦτο ἐκτισμένη ἐπὶ ἐνὸς μόνον λόφου τοῦ Σιών, ἔπειτα δὲ περιέλαβε καὶ ἄλλους. Ἐν αὐτῇ ἐκτίσεν ὁ Σολομὼν μεγαλοπρεπέστατον ναόν. Ἐν αὐτῇ ἐνεπαίχθη καὶ κατεδικάσθη εἰς θάνατον ὁ Ἰησοῦς.—Ἐξω αὐτῆς ἔκειτο ὁ λόφος Γολγοθᾶς, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐσταυρώθη ὁ Κύριος. Πλησίον δὲ αὐτοῦ ἦτο ὁ κήπος τοῦ Ἰωσήφ, ἐν τῷ ὁποίῳ οὗτος ἔθηκε τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Ἐν τῷ τόπῳ, ἐνθα ἐσταυρώθη ὁ Ἰησοῦς, ἐκτίσθη ναός· ἐπίσης δὲ καὶ ἐκεῖ ἐνθα ἐτάφη. Ὁ ναὸς οὗτος λέγεται τῆς Ἀναστάσεως καὶ εἶνε μεγαλοπρεπέστατος καὶ σὺρρεῖται 15—20 χιλιάδες προσκυνητῶν.—Πέραν δὲ τοῦ Χειμάρρου τῶν Κέδρων καὶ εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Ὄρους τῶν Ἑλαιῶν ἔκειτο ὁ κήπος Γεθσημανῆ, ἐν ᾧ συνελήθη ὁ Ἰησοῦς προδοθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἰούδα.—Ἡ Βηθλέεμ, ἐν ἣ ἐγεννήθη ὁ Κύριος.—Ἡ Βηθανία, ἐν ἣ ἀνέστησεν ὁ Κύριος τὸν Λάζαρον.—Ἡ Τερχῶ, ἣν ἐκυρίευσεν ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ.—Ἡ Χεβρών, ἐνθα διέτριψαν καὶ ἐτάφησαν ὁ

Ἀβραάμ, ὁ Ἰσαὰκ καὶ ὁ Ἰακώβ.—Ἡ Γάζα, ἡ πρωτεύουσα τῶν Φιλισταίων, παρὰ τὴν Μεσόγειον θάλασσαν.

Ἐν δὲ τῇ *Περαίᾳ* ἦσαν Ἡ *Βηθαβαρά*, παρὰ τὴν ὁποίαν ἐξαπτίσθη ὁ Κύριος ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου ἐν τῷ Ἰορδάνῃ.—Καὶ ἡ χώρα τῶν *Γαδαρηνῶν*.

Πρὸς Ν δὲ τῆς Ἰουδαίας ἔκειντο αἱ χῶραι τῶν Ἀμκληχιτῶν καὶ Μαδιανιτῶν.

Τ Ε Λ Ο Σ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Ιστορική Βιβλιοθήκη Σάμου

Αριθμ. Πρωτ. 8482 Έν Αθήναις, τῇ 22 Ἰουλίου 1897
Διεκπ. 5759

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ

ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πρὸς τὸν κ. Ἀλέξ. Γ. Μακρυναῖον.

(Περὶ ἁπλῆς). Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸν νόμον ΒΤΓ κλπ., τὸ
σχετικὸν Β. Διάταγμα κλπ., τὰς προκηρύξεις περὶ διαγωνι-
σμοῦ κλπ. καὶ τὴν ἐκθεσὶν τῆς οἰκείας Ἐπιτροπείας, δηλοῦ-
μεν ὑμῖν δι' ἐγκρίνομεν τὴν ὑφ' ὑμῶν εἰς τὸν διαγωνισμὸν
ὑποβληθεῖσαν Ἱερὰν Ἱστορίαν τῆς Παλαιᾶς Διαθή-
κης, ὅπως εἰσαχθῇ ἐπὶ πενταετίαν κλπ. ὡς διδακτικὸν
βιβλίον διὰ τοὺς μαθητὰς τῆς Γ' τάξεως τῶν δημοτ. σχο-
λείων, δημοσίων, δημοσυντηρητῶν καὶ ἰδιωτικῶν κλπ. κλπ.

Ὁ Ὑπουργὸς

Ἐδ. Εὐτα

Ἡ ἀρχικὴ πώλησις ἐν τοῖς Βιβλιοπωλείοις
Λοπούλου (ἐν Αθήναις, Πλατεῖα Ἀγίων Θε-
λεῖται καὶ παρ' ἅπασιν τοῖς ἀνταποκριταῖς τῶν
μάτων.

ΒΙΒΛΙΟ

ΑΡΙΘ.